

KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O TRGOVINI

Zagreb, srpanj 2008. godine

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TRGOVINI

I. OPĆE ODREDBE

Predmet uređenja

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju uvjeti za obavljanje djelatnosti trgovine na domaćem tržištu, uvjeti za obavljanje trgovine s inozemstvom, zaštitne mjere pri uvozu i izvozu, mjere ograničavanja obavljanja trgovine, radno vrijeme u djelatnosti trgovine, mjere zabrane nepoštenog trgovanja te nadzor i upravne mjere.

Značenje izraza sadržanih u Zakonu

Članak 2.

U smislu ovog Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja::

1. «Prodajni objekt» je prodavaonica, skladište, tržnica na veliko, tržnica na malo ili drugi oblici prodaje robe izvan prodavaonice.
2. «Prodavaonica» je posebno uređen prodajni objekt u kojem se obavlja djelatnost trgovine, a sastoji se od prodajnog prostora i pomoćnih prostorija.
3. «Specijalizirana prodavaonica» je prodavaonica koja pretežito prodaje jednu vrstu robe.
4. «Skladište» je prodajni objekt (otvoren, natkriven ili zatvoren) namijenjen za smještaj i čuvanje robe te za obavljanje ostalih aktivnosti skladištenja, odnosno prodajni objekt u kojem se obavlja trgovina.
5. «Radno vrijeme u djelatnosti trgovine» je dnevno i tjedno radno vrijeme u kojem su prodavaonice i drugi oblici trgovine otvoreni za kupce.
6. «Nabavna cijena» je jedinična cijena koštanja po kojoj se kupuju robe i usluge čiju strukturu čine fakturirana cijena dobavljača umanjena za eventualne popuste i zavisni troškovi nabave koji su vezani uz konkretnu nabavu materijala i sredstava za rad.
7. «Direktna prodaja» je prodaja proizvoda kupcima izravno od proizvođača ili registriranog trgovca, na mjestu proizvodnje ili putem zastupnika, najčešće u njihovim domovima ili domovima drugih osoba, te na ostalim mjestima izvan stalnih maloprodajnih mjesta.
8. «Blagdani» su svi blagdani određeni Zakonom o blagdanima, spomendanima i neradnim danima.
9. »Domaća proizvodnja« je proizvodnja iste ili izravno konkurentne robe na carinskom području Republike Hrvatske, koju čine svi proizvođači te robe ili proizvođači čija proizvodnja te robe čini pretežan dio njezine ukupne proizvodnje.
10. »Šteta« je značajno slabljenje položaja domaće proizvodnje, materijalna šteta domaćoj proizvodnji, prijetnja štete ili materijalno zaostajanje razvoja takve proizvodnje.
11. «Ista roba» je roba koja je po svojim svojstvima identična, ili ukoliko takve robe nema, druga roba koja nije identična po svojstvima, ali ima svojstva koja su većim dijelom slična.

12. «Ispitni postupak» je postupak kojim se utvrđuje postojanje, obujam i učinak uvoza koji se ispituje na domaću proizvodnju, te uzročnu vezu između takvog uvoza i štete za domaću proizvodnju.

13. «Dampinški uvoz» je uvoz robe na carinsko područje Republike Hrvatske po cijeni nižoj od njezine stvarne vrijednosti.

14. «Subvencionirani uvoz» je uvoz na carinsko područje Republike Hrvatske robe koja je primila potporu u proizvodnji ili pri izvozu, posredno ili neposredno u zemlji podrijetla ili zemlji izvoza.

II. OBAVLJANJE TRGOVINE

Članak 3.

(1) Trgovina je u smislu ovoga Zakona gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog gospodarskog učinka, na domaćem ili inozemnom tržištu.

(2) Trgovina se obavlja kao trgovina na veliko i kao trgovina na malo.

(3) Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, na ugovorne odnose u posredovanju u trgovini primijenit će se odredbe Zakona o obveznim odnosima.

Članak 4.

(1) Trgovac je, u smislu ovog Zakona, pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini.

(2) Trgovac obavlja djelatnost trgovine slobodno i pod jednakim uvjetima na tržištu, na način da se ne sprječava, ne ograničava i ne narušava tržišno natjecanje.

(3) Trgovac može, bez upisa u registar, obavljati i druge poslove u manjem opsegu, koji služe obavljanju djelatnost trgovine, a koji se uobičajeno obavljaju uz djelatnost trgovine.

Članak 5.

(1) Osim trgovca iz članka 4. ovog Zakona, djelatnost trgovine mogu obavljati i:

- nositelj i/ili član seljačkog gospodarstva ili obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u skladu s posebnim propisima, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 2., 4., 8. i 9. ovog Zakona, kao i na tržnicama na veliko iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona;

- pravna ili fizička osoba koja nema obvezu upisa u Upisnik dobavljača sadnog materijala u skladu s posebnim propisima, kada poljoprivredni sadni materijal prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 2., 4., 8. i 11., kao i na tržnicama na veliko iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona;

- pravna ili fizička osoba koja posjeduje povlasticu za gospodarski ribolov na moru, povlasticu za gospodarski ribolov na slatkim vodama, povlasticu za uzgoj riba i drugih morskih organizama i povlasticu za akvakulturu, kada ribe i druge morske organizme prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 4., 8. i 10. ovoga Zakona, kao i na tržnicama na veliko ribom iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona;

- pravna ili fizička osoba upisana u Upisnik šumoposjednika, kada šumske proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 2., 4. i 8.

ovog Zakona, kao i na dražbama u skladu s člankom 6. ovoga Zakona i tržnicama na veliko u skladu s člankom 7. ovog Zakona,

- zastupnik koji obavlja direktnu prodaju za registriranog trgovca ili proizvođača,
- pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje proizvodne djelatnosti, kada svoje proizvode prodaje na malo.

(2) Osobe iz stavka 1. podstavka 1., 2., 3., 4. i 6. ovoga članka mogu obavljati djelatnost trgovine ukoliko ispunjavaju uvjete iz članka 12. ovog Zakona.

Dražbe

Članak 6.

(1) Dražba, kao poseban oblik prodaje robe, je organizirana prodaja robe najboljem kupcu na temelju javnog nadmetanja na određenom mjestu i u određeno vrijeme.

(2) Dražbe mogu biti stalne i povremene.

(3) Vlada Republike Hrvatske će Uredbom (u daljnjem tekstu: Vlada) na prijedlog ministarstva nadležnog za gospodarstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) za određenu robu propisati uvjete za organiziranje dražbe, način poslovanja te postupak prodaje robe putem dražbe.

Trgovina na veliko

Članak 7.

(1) Trgovina na veliko je kupnja robe radi daljnje prodaje profesionalnim korisnicima, odnosno drugim pravnim ili fizičkim osobama koje obavljaju neku registriranu ili zakonom određenu djelatnost.

(2) Trgovina na veliko obavlja se u prodajnim objektima, ako su za takav način prodaje ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Trgovina na veliko može se obavljati i na tržnicama na veliko.

(4) Trgovina na veliko može se obavljati i kao trgovina na veliko u tranzitu kada se kupnja i prodaja robe obavlja bez zadržavanja u skladištu trgovca na veliko.

(5) Za obavljanje trgovine na veliko u tranzitu nije potreban prodajni objekt.

(6) Vlada će na prijedlog Ministarstva Uredbom propisati uvjete za organiziranje, način poslovanja te postupak prodaje robe na tržnicama na veliko ribom.

Članak 8.

(1) Iznimno od članka 7. ovog Zakona, Vlada će na prijedlog Ministarstva za određenu robu Uredbom propisati uvjete za obavljanje trgovine na veliko samo u posebno uređenim i opremljenim skladištima.

(2) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka određuju se posebni uvjeti za skladišta iz stavka 1. ovog članka i uvjeti za skladištenje radi osiguravanja zaštite života i zdravlja ljudi i zaštite prirode i okoliša, te postupak utvrđivanja propisanih uvjeta.

Trgovina na malo

Članak 9.

(1) Trgovina na malo je kupnja robe radi daljnje prodaje potrošačima za osobnu uporabu ili uporabu u kućanstvu, kao i profesionalnim korisnicima ako za tu prodaju nije potrebno ispunjavanje dodatnih minimalnih tehničkih i drugih uvjeta propisanih posebnim propisima.

(2) Trgovina na malo obavlja se u prodavaonicama ili izvan prodavaonica ako su za takav način prodaje ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Ako se u prodavaonici obavlja i neka druga djelatnost, prostor namijenjen toj djelatnosti mora biti vidljivo odvojen od dijela prodavaonice namijenjenoj trgovačkoj djelatnosti.

(4) Trgovac može u svojoj prodavaonici dodatno obrađivati hranu tako da bude primjerena za uporabu.

(5) Trgovac ne smije potrošačima omogućiti konzumaciju hrane ili pića u prodavaonici iz stavka 4. ovoga članka.

(6) U prodavaonici ili ispred nje dopuštene su besplatne degustacije pojedinih vrsta robe.

(7) Ministar nadležan za gospodarstvo (u daljnjem tekstu: ministar) donijet će Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo.

(8) Uvjete, način, te vrstu robe koja se može prodavati u trgovini na malo u vojnim objektima propisat će pravilnikom ministar nadležan za obranu uz prethodnu suglasnost ministra.

Članak 10.

(1) Trgovina na malo izvan prodavaonica je oblik trgovine na malo kada se prodaja roba i/ili usluga obavlja na neki od sljedećih načina:

- na štandovima i klupama na tržnicama na malo,
- na štandovima i klupama izvan tržnica na malo,
- na štandovima i klupama unutar trgovačkih centara, ustanova i sl.,
- putem kioska,
- pokretnom prodajom,
- prodajom na daljinu (prodaja putem kataloga, TV prodaja, prodaja putem interneta, prodaja putem telefona),
- direktnom prodajom putem zastupnika,
- prodaja putem automata,
- prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.),
- u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava,
- u proizvodnim objektima pravnih ili fizičkih osoba koje posjeduju povlasticu za akvakulturu ili povlasticu za uzgoj riba i drugih morskih organizama,
- u spremištima, trapilištima i sl. koja prodaju poljoprivredni sadni materijal.

(2) Na način iz stavka 1. ovog članka ne može se prodavati roba ako je takav način prodaje zabranjen posebnim propisima.

(3) Prodaja robe na javno prometnim površinama na štandovima i klupama izvan tržnica na malo, prodaja putem kioska, prodaja putem automata i prigodna prodaja, može se

obavljati samo na mjestima koje svojom odlukom odredi predstavničko tijelo mjesno nadležnog grada ili općine.

(4) Prodaja robe na štandovima i klupama izvan tržnica na malo, prodaja putem kioska, prodaja putem automata i prigodna prodaja na površinama koje imaju pristup s javno prometne površine, može se obavljati samo na mjestima za koje je nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave dalo odobrenje.

(5) Nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave propisati će vanjski izgled prodajnog objekta iz stavka 3. odnosno stavka 4. ovog članka vodeći računa o lokalnim ambijentalnim značajkama.

Članak 11.

(1) U trgovini na malo zabranjuje se prodaja alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol osobama mlađim od 18 godina.

(2) Na svim prodajnim mjestima na kojima se prodaju alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina.

(3) Stavci 1. i 2. ovog članka odgovarajuće se primjenjuju i na duhan i duhanske proizvode u skladu s posebnim propisima.

(4) Prodavač mora uskratiti prodaju robe iz stavaka 1. i 3. ovog članka kupcu ako procijeni da je mlađi od 18 godina, a kupac dobrovoljno ne dokaže da nije mlađi od 18 godina davanjem na uvid prodavaču neke od osobnih isprava.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE

Članak 12.

(1) Za obavljanje trgovine moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- minimalni tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina, te drugi uvjeti propisani posebnim propisom s obzirom na oblik i način obavljanja trgovine,

- opći sanitarni i zdravstveni uvjeti i uvjeti sukladno propisima o hrani kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema, sredstva i osobe koje neposredno posluju s robom, koja može utjecati na zdravlje ljudi, sukladno posebnim propisima.

(2) Ministar će u suglasnosti s ministrom nadležnim za zdravstvo, ministrom nadležnim za poljoprivredu i ministrom nadležnim za graditeljstvo pravilnikom propisati uvjete iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka.

(3) Pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka određuju se minimalni uvjeti koje moraju ispunjavati prodajni objekti, oprema i sredstva u prodajnim objektima trgovine na veliko i trgovine na malo, uvjeti koji se odnose na vanjske površine prodajnog objekta, uvjeti za prodaju robe izvan prodavaonica, postupak utvrđivanja uvjeta, kao i vrsta robe koja se ne može prodavati izvan prodavaonica.

(4) Ministar će Pravilnikom propisati posebne uvjete za obavljanje poslova direktne prodaje putem zastupnika.

Članak 13.

(1) Zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine iz članka 12. stavka 1. ovog Zakona podnosi se mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno gradskom uredu Grada Zagreba nadležnom za gospodarstvo prema mjestu gdje se nalazi prodajni objekt i mora sadržavati sljedeće podatke i dokaze:

- o pravu korištenja poslovnog prostora,

- da prodajni objekt ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te druge uvjete propisane posebnim propisima.

(2) Ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za gospodarstvo.

(3) Ako mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za gospodarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka donijeti će, u roku od 30 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva, rješenje da prodajni objekt, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina udovoljavaju minimalnim tehničkim, općim sanitarnim i zdravstvenim uvjetima i uvjetima sukladno propisima o hrani za obavljanje registrirane djelatnosti trgovine, te drugim uvjetima propisanim posebnim propisima, a sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(4) Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno gradski ured nadležan za gospodarstvo Grada Zagreba dostavit će rješenje iz stavka 3. ovog članka nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave, nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata, nadležnoj sanitarnoj inspekciji, Državnom zavodu za statistiku, te Ministarstvu.

(5) Djelatnost trgovine ne može se započeti obavljati prije nego što mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za gospodarstvo izda rješenje da prodajni objekt, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te druge uvjete propisane posebnim propisima.

(6) U prodajnom objektu se ne smije obavljati oblik trgovine za koji mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za gospodarstvo nije izdao rješenje.

(7) Ako se utvrdi da je prodajni objekt prestao ispunjavati neki od uvjeta navedenih u stavku 1. ovoga članka, mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za gospodarstvo donijet će rješenje o prestanku važenja rješenja iz stavka 3. ovoga članka.

(8) Iznimno od stavka 6. ovoga članka djelatnost trgovine izvan prodajnog objekta može se obavljati povremeno (za vrijeme trajanja manifestacija, sajmova, prigodnih priredbi i sl.) sukladno sanitarnim propisima.

Članak 14.

(1) Ministarstvo u postupku izdavanja lokacijske dozvole određuje posebne uvjete za obavljanje trgovine u određenim vrstama prodajnih objekata.

(2) Vrste prodajnih objekata i kriterije za određivanje posebnih uvjeta za obavljanje trgovine iz stavka 1. ovoga članka određuje Vlada Uredbom na prijedlog Ministarstva i Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Članak 15.

(1) Osobe koje su temeljem ugovora o radu zaposlene u trgovačkom društvu ili obrtu registriranom za obavljanje djelatnosti trgovine na radnim mjestima prodavača, blagajnika ili trgovačkog poslovođe, moraju ispunjavati poseban uvjet stručne spreme.

(2) Posebne uvjete za obavljanje poslova iz stavka 1. ovog članka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 16.

(1) Trgovac mora nadležnom inspektor i drugoj ovlaštenoj osobi osigurati podatke o stanju robe u prodajnom objektu na temelju isprava iz kojih se može spoznati poslovni događaj. Isprave o robi u prodajnom objektu moraju imati osobito podatke o:

- imenu ili nazivu dobavljača,
- broju i nadnevku isprave o zaduženju ili razduženju robe
- nazivu, mjernoj jedinici i količini robe
- prodajnoj cijeni robe
- promjeni prodajne cijene robe.

(2) Ako se podaci o stanju robe iz stavka 1. ovoga članka ne vode u prodajnom objektu, trgovac je dužan dostaviti navedene podatke najkasnije 24 sata nakon zahtjeva nadležnog inspektora i druge ovlaštene osobe.

IV. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE S INOZEMSTVOM

Članak 17.

Trgovina s inozemstvom obavlja se na temelju ugovora između trgovca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i osoba sa sjedištem u inozemstvu sukladno propisima Republike Hrvatske te međunarodnim sporazumima i ugovorima.

1. Izvoz i uvoz robe i usluga

Članak 18.

(1) Izvoz, odnosno uvoz robe i usluga obavljen je kada je roba ocarinjena i kada je roba prešla carinsku crtu, odnosno kada je usluga pružena. Danom izvoza, odnosno uvoza robe, smatra se dan kada je roba ocarinjena.

(2) Trgovina uslugama s inozemstvom, u smislu ovog Zakona, je pružanje usluga:

- s područja Republike Hrvatske na područje druge države, odnosno s područja druge države na područje Republike Hrvatske;
- domaće pravne ili fizičke osobe stranoj osobi na području Republike Hrvatske;
- domaće pravne ili fizičke osobe putem komercijalne prisutnosti u drugoj državi, odnosno strane osobe putem komercijalne prisutnosti u Republici Hrvatskoj;
- domaće fizičke osobe na područje druge države, odnosno strane fizičke osobe na području Republike Hrvatske.

(3) Izvoznik je u smislu ovog Zakona trgovac te druga pravna ili fizička osoba koja radi obavljanja registrirane djelatnosti izvozi robu i usluge iz zemlje.

(4) Uvoznik je u smislu ovoga Zakona trgovac te druga pravna ili fizička osoba koja radi obavljanja registrirane djelatnosti uvozi robu i usluge u zemlju.

2. Uvjeti koje mora ispunjavati roba pri uvozu

Članak 19.

(1) Roba koja se uvozi ili privremeno uvozi mora glede zdravstvene, veterinarske ili fitosanitarne ispravnosti udovoljavati uvjetima koji su propisani u Republici Hrvatskoj.

(2) Roba koja se uvozi može biti stavljena na tržište ako je sukladna s propisanim zahtjevima, označena u skladu s odgovarajućim propisima, te ako su za robu osigurane propisane isprave o sukladnosti.

(3) Motorna vozila koja se uvoze u Republiku Hrvatsku moraju biti tehnički ispravna u skladu s propisima o tehničkoj ispravnosti vozila na cestama, a prije njihovog stavljanja na tržište ili prve registracije u Republici Hrvatskoj moraju odgovarati propisanim zahtjevima o homologaciji.

(4) Trgovac koji uvozi motorna vozila i druga vozila, njihove dijelove i tehničke proizvode, dužan je osigurati jamstveni list, popis servisa, kao i rezervne dijelove pri stavljanju te robe na hrvatsko tržište.

Članak 20.

Za robu čija svojstva zahtijevaju posebno rukovanje i čuvanje, a za koju su propisani posebni uvjeti za obavljanje trgovine na veliko na domaćem tržištu, sukladno članku 8. ovog Zakona, Vlada može odrediti iste uvjete i za uvoz te robe.

3. Provoz robe

Članak 21.

Vlada na prijedlog nadležnog ministarstva, u skladu s posebnim propisima i međunarodnim konvencijama, može zabraniti provoz određene robe kroz carinsko područje Republike Hrvatske ili propisati uvjete pod kojima se takva roba može prevoziti u tranzitu, radi sprječavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi i očuvanja i zaštite prirode i okoliša.

4. Isprave koje prate robu pri izvozu i uvozu

Članak 22.

(1) Pravila o podrijetlu robe i način izdavanja potvrda o podrijetlu robe utvrđuju se carinskim propisima i međunarodnim ugovorima koje je sklopila Republika Hrvatska.

(2) Potvrde o hrvatskom podrijetlu robe izdaje Hrvatska gospodarska komora a potvrde o povlaštenom podrijetlu robe Ministarstvo financija-Carinska uprava.

(3) Kada je propisima strane države, međunarodnim sporazumom ili propisom Republike Hrvatske predviđeno da robu pri izvozu i uvozu moraju pratiti određene potvrde, odnosno određene ovjerene isprave, takve potvrde izdaje ili ovjerava Ministarstvo, osim za pojedine robe za koje se potvrde, odnosno određene isprave izdaju ili ovjeravaju u upravnom postupku sukladno posebnim propisima Republike Hrvatske.

5. Izvoz i uvoz bez naplate i plaćanja protuvrijednosti

Članak 23.

(1) Izvoznik može izvoziti robu i usluge bez naplate protuvrijednosti, a uvoznik uvoziti robu i usluge bez plaćanja protuvrijednosti:

– ako je to u svezi s obavljanjem njegove gospodarske djelatnosti i ako roba koja se izvozi, odnosno uvozi ne služi za daljnju prodaju ili

– ako je to predviđeno međunarodnim ugovorima i konvencijama.

(2) Bez naplate, odnosno plaćanja protuvrijednosti, mogu slati, odnosno primiti robu te pružati i koristiti usluge u humanitarne, obrazovne, znanstvene, prosvjetne, kulturne, zdravstvene, socijalne, športske, vjerske i druge slične svrhe, udruge, zaklade odnosno ustanove registrirane za te djelatnosti.

(3) Izvoz i uvoz, odnosno slanje i primanje robe te pružanje i korištenje usluga iz stavka 1. podstavka 2. i stavka 2. ovog članka obavlja se slobodno.

(4) Nadležnoj carinarnici, uz carinsku deklaraciju, podnosi se dokaz o izvozu bez naplate, odnosno uvozu bez plaćanja protuvrijednosti te izjava odgovorne osobe kod izvoznika, odnosno uvoznika, da se radi o izvozu i uvozu bez naplate, odnosno plaćanja protuvrijednosti, odnosno dokaz o pozivu na međunarodni ugovor.

PRIVREMENI IZVOZ I UVOZ

Članak 24.

(1) Roba se može privremeno izvoziti i uvoziti u skladu s ovim Zakonom i carinskim propisima, posebnim zakonima i na temelju njih donesenim propisima i međunarodnim konvencijama i ugovorima.

(2) Na robu koja se privremeno izvozi, odnosno uvozi, primjenjuju se odredbe ovog Zakona te posebnih zakona i na temelju njih donesenih propisa, a carinski postupak provodi se u skladu sa carinskim propisima.

Članak 25.

(1) Iznimno od članka 24. stavka 2. ovog Zakona na privremeni izvoz i uvoz robe ne odnose se odredbe o kontingentima iz ovog Zakona niti zabrane ili druga ograničenja izvoza i uvoza određena iz gospodarskih razloga.

(2) Ako je za robu koja se privremeno izvozi ili uvozi propisana dozvola na temelju ovog Zakona ili posebnih zakona, roba se privremeno izvozi ili uvozi uz dozvolu ili drugu odgovarajuću ispravu.

POSEBNI OBLICI TRGOVINE S INOZEMSTVOM

1. Poslovi posredovanja u trgovini s inozemstvom

Članak 26.

(1) Trgovac može slobodno kupovati robu u inozemstvu, i tu robu uvoziti ili privremeno uvoziti radi ponovnog izvoza, odnosno robu kupljenu u inozemstvu neposredno prodavati u inozemstvu (poslovi posredovanja), sukladno ograničenjima propisanim posebnim propisima.

(2) Vlada na prijedlog Ministarstva, može ograničiti obavljanje poslova iz stavka 1. ovog članka, odnosno propisati potanje uvjete za njihovo obavljanje, osobito ako država iz koje se roba kupuje ili država u koju se roba prodaje, to izričito zahtijeva ili ako ocijeni da su ti poslovi protivni sklopljenim međunarodnim ugovorima, ili da nanose ili prijete nanošenjem štete gospodarstvu Republike Hrvatske, odnosno predstavljaju opasnost po prirodu i okoliš ili onečišćuju prirodu i okoliš u Republici Hrvatskoj, ili ugrožavaju izvršavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske.

2. Malogranični izvoz i uvoz i susjedni prekomorski promet

Članak 27.

(1) Malogranični izvoz i uvoz i susjedni prekomorski promet, izvoznik, odnosno uvoznik može obavljati sukladno ovom Zakonu, posebnim zakonima, sklopljenim međudržavnim ugovorima, carinskim propisima te propisima donesenim na temelju ovog Zakona.

(2) Malogranično i susjedno prekomorsko područje u smislu ovog Zakona je područje utvrđeno međudržavnim ugovorom.

(3) Poslove izvoza i uvoza robe i usluga u malograničnom i susjednom prekomorskom prometu može obavljati izvoznik, odnosno uvoznik sa sjedištem u području iz stavka 2. ovog članka.

3. Prodaja strane robe s carinskog skladišta

Članak 28.

(1) Posebni oblik trgovine s inozemstvom je i prodaja strane robe s carinskog skladišta.

(2) Uvjeti za osnivanje i poslovanje carinskih skladišta te posebne oblike carinskoga postupanja pri prodaji robe s carinskog skladišta uređuju se carinskim propisima.

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

1. Mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza

Članak 29.

(1) Ako se u kratkom razdoblju poveća uvoz određene robe, u apsolutnim količinama ili relativno u odnosu na domaću proizvodnju i ako takav uvoz nanosi štetu ili prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji iste robe, Vlada će poduzeti odgovarajuće mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza s ciljem otklanjanja šteta i poremećaja nastalih takvim uvozom.

(2) Mjere zaštite domaće proizvodnje iz stavka 1. ovog članka primjenjivat će se na svu robu koja se uvozi neovisno o zemlji podrijetla ili zemlji uvoza.

(3) Mjere zaštite domaće proizvodnje iz stavka 1. ovog članka su količinsko ograničenje uvoza određene robe (kontingent) ili povećanje carine za određenu robu.

(4) Mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza provode se sukladno međunarodnim obvezama Republike Hrvatske.

Članak 30.

(1) Mjere zaštite domaće proizvodnje iz članka 29. ovog Zakona mogu se poduzeti samo ako se u ispitnom postupku dokaže uzročna veza između povećanog uvoza određene robe i štete, odnosno mogućnosti nastanka štete za domaću proizvodnju.

(2) Ako se u ispitnom postupku utvrdi da su štetu domaćoj proizvodnji prouzročili drugi čimbenici, a ne povećani uvoz određene robe, ostvaren u istom razdoblju, neće se propisivati mjere iz članka 29. ovog Zakona.

Članak 31.

(1) Zahtjev za pokretanje ispitnog postupka podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba

odnosno gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovog članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva, provest će ispitni postupak.

(3) Način i kriterije za provedbu ispitnog postupka propisuje Vlada Republike Hrvatske propisom iz članka 35. ovog Zakona.

Članak 32.

Odluka o pokretanju ispitnog postupka objavljuje se u Narodnim novinama.

Članak 33.

(1) Ako kao mjeru zaštite iz članka 29. ovog Zakona Vlada propiše količinsko ograničenje uvoza određene robe (kontingent) iz članka 36. ovog Zakona, opseg tog kontingenta za određenu robu ne smije biti manji od prosječnoga godišnjeg uvoza te robe ostvarenog u proteklom trogodišnjem razdoblju, osim u slučaju potrebe otklanjanja ili sprječavanja nastanka štete.

(2) Ako se raspodjela utvrđenog kontingenta obavlja između više zemalja, Vlada može sa zemljama članicama Svjetske trgovinske organizacije, osobito zainteresiranima za izvoz te robe u Republiku Hrvatsku, usuglasiti način raspodjele kontingenata i njihove udjele u toj raspodjeli. Ako utvrdi da takav način raspodjele kontingenta nije prikladan, utvrđen opseg kontingenta raspodijelit će se razmjerno udjelima zemalja izvoznica u ukupnom uvozu određene robe u Republiku Hrvatsku u promatranom razdoblju, vodeći pritom računa i o drugim bitnim čimbenicima, koji su utjecali ili mogu utjecati na uvoz te robe.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovog članka Vlada može izmijeniti način raspodjele kontingenata ako:

- uvoz iz određene zemlje članice Svjetske trgovinske organizacije poraste nesrazmjerno ukupnom povećanju uvoza određene robe u promatranom razdoblju,
- postoje opravdani razlozi za odstupanje, i
- su uvjeti za odstupanje jednaki prema svim dobavljačima određene robe.

Članak 34.

(1) U iznimnim okolnostima, kada bi odgoda poduzimanja mjera zaštite iz članka 29. ovog Zakona prouzročila teško otklonjivu štetu domaćoj proizvodnji, Vlada može, na prijedlog Ministarstva propisati privremene mjere zaštite, ako utvrdi postojanje pouzdanih pokazatelja da je povećani uvoz nanio štetu ili da prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji.

(2) Kao privremenu mjeru zaštite iz stavka 1. ovog članka, Vlada može propisati zaštitnu pristojbu u obliku povećanja carine za određenu robu.

Članak 35.

Način provedbe, primjenu, trajanje, te ponovno uvođenje mjera zaštite iz članka 29.-34. ovog Zakona propisuje Vlada Uredbom na prijedlog Ministarstva.

2. Kontingenti

Članak 36.

(1) Vlada može odrediti količinsko ograničenje uvoza određivanjem uvoznog kontingenta, radi otklanjanja poremećaja u platnoj bilanci Republike Hrvatske, i radi provedbe mjera iz članka 29. ovog Zakona.

(2) Vlada može odrediti količinsko ograničenje izvoza određivanjem izvoznog

kontingenta za određenu robu radi zaštite neobnovljivih prirodnih bogatstava Republike Hrvatske, ako se istodobno odgovarajućim mjerama ograničava i trgovina tom robom u Republici Hrvatskoj.

(3) Količinsko ograničavanje uvoza i izvoza iz stavka 1. i 2. ovog članka provodi se sukladno međunarodnim obvezama Republike Hrvatske.

Članak 37.

(1) Robu za koju se pri uvozu i izvozu određuje kontingent propisuje Vlada Uredbom na prijedlog Ministarstva.

(2) Kontingentima se određuje opseg izvoza i uvoza određene robe najduže za razdoblje do jedne godine.

(3) Propis kojim se određuje opseg kontingenata iz stavka 2. ovog članka, Vlada je dužna donijeti do 1. studenoga tekuće godine za iduću godinu.

Članak 38.

(1) Propisom iz članka 37. stavka 3. ovog Zakona, Vlada određuje, osim opsega kontingenata za izvoz i uvoz robe, kriterije, rokove i uvjete za raspodjelu kontingenata.

(2) Raspodjelu kontingenata iz stavka 1. ovog članka obavlja Ministarstvo.

(3) Raspodjela kontingenata iz stavka 1. ovog članka obavlja se putem javnog natječaja. Natječaj se mora objaviti najmanje 15 dana prije raspodjele kontingenata u javnim glasilima.

(4) Pri raspodjeli kontingenata osigurava se najmanje 10% za dodatnu raspodjelu za potrebe nove proizvodnje čije se potrebe nisu mogle predvidjeti pri redovitoj raspodjeli kontingenata.

(5) Carinska uprava Republike Hrvatske dužna je jedanput godišnje dostaviti Ministarstvu podatke o izvozu i uvozu robe na temelju kontingenata.

Članak 39.

Ministarstvo može iznimno pojedinim gospodarskim subjektima odobriti uvoz i izvoz robe iznad kontingenta utvrđenog i raspodijeljenog na način iz članka 36. ovog Zakona, i to za:

- uvoz robe radi zamjene za robu uništenu djelovanjem više sile,
- uvoz opreme na temelju kredita međunarodnih financijskih institucija,
- izvoz robe, ako se time ne remeti opskrba na domaćem tržištu.

3. Izuzeća od primjene kontingenata

Članak 40.

(1) Neovisno o propisanom kontingentu slobodan je uvoz, odnosno izvoz:

- opreme radi zamjene za opremu uništenu djelovanjem više sile ili u prometnoj nezgodi, koja se nabavlja na temelju reosiguranja,
- opreme koja predstavlja ulog strane osobe ili povećanje toga uloga, a koja se uvozi na temelju ugovora o osnivanju, odnosno ulaganju,
- opreme i sredstava preostalih nakon smanjivanja opsega poslovanja, odnosno nakon likvidacije tvrtke u inozemstvu uz dokaz da su bila u uporabi u tvrtki osnovanoj u inozemstvu,

– rezervnih dijelova za održavanje ranije uvezene opreme kao i dijelova već uvezene opreme i trajnih potrošnih dobara,

– opreme, dijelova opreme i materijala radi ugradnje u opremu namijenjenu investicijskom objektu u inozemstvu sukladno ugovoru o izvođenju investicijskih radova, koji će se nakon roka potrebnog za kompletiranje opreme ili radi ugradnje izvesti u inozemstvo,

– opreme i rezervnih dijelova za tu opremu kupljenih u inozemstvu, kojima se izvoznik, odnosno uvoznik koristio tijekom izvođenja investicijskih radova u inozemstvu,

– komercijalnih uzoraka i drugih prigodnih predmeta koji se uvoze bez plaćanja protuvrijednosti.

(2) Robu iz stavka 1. podstavka 6. ovog članka uvoznik može slobodno uvesti nakon završetka investicijskih radova u inozemstvu uz predočenje dokaza o kupnji te robe te uz posebnu izjavu da su oprema i rezervni dijelovi za tu opremu upotrijebljeni isključivo za izvođenje investicijskih radova u inozemstvu.

Članak 41.

(1) Izvoznik, odnosno uvoznik, može slobodno sukladno sklopljenom ugovoru o izvozu i uvozu, izvoziti i uvoziti robu radi zamjene za ranije isporučenu robu za koju je tijekom jamstvenog roka ili ako taj rok nije ugovoren, utvrđeno da nije ispravna ili da ne udovoljava ugovorenim uvjetima.

(2) Roba za koju izvoznik, odnosno uvoznik utvrdi da nije isporučena s glavnom pošiljkom može se slobodno izvesti, odnosno uvesti.

(3) Pri izvozu, odnosno uvozu robe iz stavka 1. i 2. ovog članka izvoznik, odnosno uvoznik dužan je nadležnoj carinarnici predočiti ugovor, kao i druge dokaze da se radi o zamjeni za ranije isporučenu robu, odnosno o robi koja nije isporučena s glavnom pošiljkom.

Članak 42.

(1) Vlada može osim količinskog ograničenja uvoza iz članka 36. stavka 1. ovog Zakona, odrediti i uvođenje uvozne pristojbe u obliku carine, radi otklanjanja poremećaja u platnoj bilanci Republike Hrvatske.

(2) Uvozne pristojbe iz stavka 1. ovog članka Vlada će postupno ublažiti kako se uvjeti poboljšavaju, odnosno ukinuti kada uvjeti više ne opravdavaju njihovo uvođenje ili provedbu.

4. Antidampinške mjere

Članak 43.

(1) Ako se roba uvozi na carinsko područje Republike Hrvatske po cijeni nižoj od njezine stvarne vrijednosti (dampinški uvoz), i ako se u ispitnom postupku, koji provodi Ministarstvo utvrdi da takav uvoz nanosi ili prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji, Vlada će propisati antidampinšku pristojbu na uvoz te robe.

(2) Antidampinška pristojba može se propisati zbog otklanjanja učinaka dampinga za robu čije puštanje u slobodan promet na carinsko područje Republike Hrvatske uzrokuje štetu ili prijetnju štetom.

(3) Antidampinška pristojba propisuje se nakon provedenog ispitnog postupka kojim se utvrđuje postojanje dampinškog uvoza, štete nastale takvim uvozom te uzročne veze između takvog uvoza i štete za domaću proizvodnju.

Članak 44.

(1) Zahtjev za propisivanjem antidampinške pristojbe podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba odnosno trgovinsko ili gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovog članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva, provest će ispitni postupak.

Članak 45.

Način provedbe članka 43. i 44. propisuje Vlada Uredbom na prijedlog Ministarstva.

5. Kompenzacijske mjere

Članak 46.

(1) Kompenzacijska pristojba može se propisati zbog otklanjanja učinka subvencioniranog uvoza, odnosno subvencije koja je odobrena izravno ili neizravno za proizvodnju, izvoz ili prijevoz robe u zemlji podrijetla ili zemlji izvoza za robu čije puštanje u slobodan promet na carinsko područje Republike Hrvatske uzrokuje štetu ili prijetnju štetom.

Članak 47.

(1) Zahtjev za propisivanjem kompenzacijske pristojbe podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba odnosno trgovinsko ili gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovog članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva, provest će ispitni postupak.

Članak 48.

Način provedbe članka 46. i 47. propisuje Vlada Uredbom na prijedlog Ministarstva.

6. Dozvole za izvoz i uvoz robe

Članak 49.

(1) Radi izvršavanja međunarodnih ugovora, osiguranja državne sigurnosti, zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka te zaštite prirode, okoliša i neobnovljivih prirodnih bogatstva Republike Hrvatske, zaštite javnog morala, nadzora izvoza i uvoza kulturnih dobara i kulturnih predmeta sukladno posebnim propisima i pojedinih plemenitih kovina, određena se roba može izvoziti i uvoziti na temelju dozvola.

(2) Robu koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola te postupak izdavanja dozvola propisuje Vlada Uredbom na prijedlog Ministarstva.

Članak 50.

(1) Dozvole za izvoz i uvoz robe iz članka 49. ovog Zakona izdaje Ministarstvo, odnosno drugo tijelo sukladno posebnim propisima.

7. Certifikat za izvoz i uvoz

Članak 51.

(1) Izvoz neobrađenih dijamanta iz Republike Hrvatske prati certifikat koji je izdalo Ministarstvo, i ovjerila nadležna ispostava Carinske uprave Republike Hrvatske.

(2) Uvoz neobrađenih dijamanta na carinsko područje Republike Hrvatske prati certifikat izdan od strane nadležnih tijela zemlje izvoznice, a ovjerava ga nadležna ispostava Carinske uprave Republike Hrvatske.

(3) Vlada na prijedlog Ministarstva Uredbom propisuje nadzor uvoza i izvoza neobrađenih dijamanta.

OSNIVANJE STRANIH PREDSTAVNIŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Članak 52.

(1) Strane osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost, mogu osnovati predstavništvo u Republici Hrvatskoj.

(2) Osobe iz stavka 1. ovog članka mogu otvoriti jedan ili više ogranaka predstavništva u Republici Hrvatskoj.

(3) Predstavništvo nije pravna osoba i poslove obavlja po nalogu strane osobe koja ga je osnovala.

(4) Predstavništvo ne može obavljati gospodarsku djelatnost nego samo poslove istraživanja tržišta i predstavljanja strane osobe koja ga je osnovala.

(5) Prije otvaranja predstavništva u Republici Hrvatskoj osoba iz stavka 1. ovog članka dužna je predstavništvo upisati u Registar predstavništva stranih osoba koji se vodi u Ministarstvu.

(6) Vlada na prijedlog Ministarstva Uredbom propisuje uvjete za osnivanje i rad predstavništva stranih osoba u Republici Hrvatskoj.

PRAVA FIZIČKIH OSOBA PRI UVOZU I IZVOZU

Članak 53.

(1) Domaće i strane fizičke osobe mogu slobodno unositi i primati iz inozemstva, odnosno iznositi i slati u inozemstvo predmete osobne prtljage, hranu i predmete za osobne potrebe i potrebe članova svoje obitelji, predmete za potrebe svog domaćinstva i životinje, u količinama koje nisu namijenjene preprodaji. Predmeti naslijeđeni u inozemstvu mogu se slobodno unositi, a iznositi – uz uvjet uzajamnosti. Predmeti predviđeni međudržavnim ugovorima mogu se slobodno unositi i iznositi u skladu s tim ugovorima.

(2) Uvjet uzajamnosti iz stavka 1. ovog članka ne odnosi se na naslijeđene predmete državljana zemalja članica Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

(3) Domaće i strane fizičke osobe mogu iznositi i slati u inozemstvo robu, odnosno kulturna dobra i kulturne predmete prema posebnim propisima samo na temelju suglasnosti ministarstva nadležnog za kulturu.

(4) Fizičke osobe koje radi preseljenja uvoze opremu namijenjenu za obavljanje djelatnosti, istu mogu uvoziti u skladu s carinskim propisima.

(5) Ukoliko se radi o zaštićenim divljim svojstama te njihovim dijelovima i derivatima radnje iz stavka 1. ovog članka mogu se obavljati samo uz prethodno dopuštenje tijela nadležnog za poslove zaštite prirode.

Članak 54.

(1) Domaće i strane fizičke osobe koje dolaze privremeno u Republiku Hrvatsku, odnosno odlaze privremeno u inozemstvo, mogu privremeno uvoziti, unositi ili primati iz inozemstva, odnosno privremeno izvoziti, iznositi ili slati u inozemstvo predmete koji su im potrebni za vrijeme privremenog boravka u Republici Hrvatskoj, odnosno u inozemstvu u skladu s ovim Zakonom, carinskim propisima, posebnim propisima o zaštiti prirode i kulturnih dobara, međunarodnim konvencijama i ugovorima.

(2) Predmeti iz stavka 1. ovog članka mogu se uporabiti samo za namjene zbog kojih su privremeno uvezeni, uneseni ili primljeni, odnosno izvezeni, izneseni ili poslani.

V. OGRANIČENJA OBAVLJANJA TRGOVINE

Članak 55.

(1) Vlada može posebnim propisom privremeno ograničiti obavljanje trgovine u slučaju:

– prirodnih i drugih nepogoda u Republici Hrvatskoj, kada nastane ili bi mogao nastati osjetni poremećaj u trgovini, poremećaj u opskrbi pučanstva ili poremećaj na drugim područjima koja ugrožavaju siguran i zdrav život građana,

– značajnijih poremećaja na domaćem tržištu radi pomanjkanja robe nužno potrebne za proizvodnju, preradu i za život građana,

– u slučaju ratnog stanja i neposredne ugroženosti, neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske,

- potrebe osiguranja proizvoda, sirovina i reprodukcijaskog materijala od posebnoga strateškog značaja za obranu Republike Hrvatske,

- provedbe obveza utvrđenih rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

(2) Vlada će propisati ograničenja obavljanja trgovine u slučaju iz stavka 1. ovog članka, samo ako poremećaj nije moguće otkloniti drugim mjerama ili ako potrebe nije moguće podmiriti iz robnih zaliha, uvozom ili drugim mjerama gospodarske politike.

Članak 56.

U slučajevima iz članka 55. stavka 1. ovog Zakona, Vlada može propisati:

– ograničenje trgovine pojedinom robom ili posebne uvjete za trgovinu pojedinom robom,

– ograničenje uvoza ili izvoza pojedine robe ili posebne uvjete za uvoz ili izvoz pojedine robe,

– zabranu trgovcu da obavlja trgovinu pojedinom robom,

– obvezu trgovcu pribavljanja i prodaje određene vrste i količine pojedine robe, te prodaju robe određenim utvrđenim potrošačima po propisanom redoslijedu,

- obvezu pojedinim trgovcima čuvanja određene količine i vrste robe,

- zabranu obavljanja trgovine s određenim zemljama ili institucijama.

VI. RADNO VRIJEME U DJELATNOSTI TRGOVINE

Članak 57.

(1) Trgovac određuje radno vrijeme prodavaonice i drugog oblika trgovine na malo (u daljnjem tekstu: prodavaonica) u skladu s ovim Zakonom pri čemu će uzeti u obzir potrebe kupaca, broj radnika zaposlenih u prodavaonici i poštivanje njihovih prava uređena ovim Zakonom, Zakonom o radu, drugim radno pravnim propisima, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između poslodavca i radničkog vijeća i ugovorom o radu, posebno u pogledu plaće i naknade plaće, dodatka na plaću, rasporeda i preraspodijele radnog vremena, prekovremenog i noćnog rada, te stanke, dnevnog, tjednog i godišnjeg odmora.

(2) Nadzor nad primjenom radno-pravnih odnosa poslodavca i radnika iz stavka 1. ovog članka obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada.

(3) Podnošenje žalbe ili tužbe, odnosno sudjelovanje u postupku protiv poslodavca zbog povrede zakona, drugog propisa, kolektivnog ugovora ili pravilnika o radu, odnosno obraćanje radnika nadležnim tijelima državne vlasti, ne može biti razlog za otkaz ugovora o radu.

(4) Obraćanje radnika, zbog osnovane sumnje na korupciju ili u dobroj vjeri podnošenje prijave o toj sumnji odgovornim osobama ili nadležnim tijelima državne vlasti, ne može biti razlog za otkaz.

(5) Radniku koji zbog osnovane sumnje na korupciju podnese prijavu o toj sumnji nadležnim tijelima jamči se anonimnost ako nadležno tijelo ocijeni da se radi o težem obliku korupcije, zaštita od uskraćivanja ili ograničavanja prava utvrđenih propisima o radu te zaštita od bilo kojeg oblika zlostavljanja.

(6) Ako radnik u slučaju spora iznese činjenice koje opravdavaju sumnju da je poslodavac postupao protivno odredbama stavka 3. i 4. ovoga članka, na poslodavcu je teret dokazivanja o opravdanom razlogu otkaza ugovora o radu.

Radno vrijeme prodavaonica

Članak 58.

(1) Prodavaonice mogu od ponedjeljka do subote započeti radom najranije u 6:00 sati, a završiti radom najkasnije do 21:00 sati.

(2) Prodavaonice nedjeljom i u dane blagdana ne rade, osim ako je Zakonom drugačije određeno.

(3) U razdoblju od 1. lipnja do 1. listopada, te tijekom prosinca prodavaonice mogu raditi nedjeljom.

(4) Prodavaonice iz stavka 3. ovoga članka mogu započeti radom najranije u 7:00 sati, a završiti radom najkasnije do 14:00 sati.

(5) Na dan uoči Uskrsa (Velika subota), na dan 24. prosinca (Badnjak) i 31. prosinca (Stara Godina), prodavaonice mogu završiti radom najkasnije do 15:00 sati ako taj dan pada u radni dan.

(6) Ako dani 24. prosinca (Badnjak) i 31. prosinca (Stara Godina) padaju u nedjelju, prodavaonice mogu završiti radom najkasnije do 14:00 sati.

Članak 59.

(1) Iznimno od odredbi članka 58. stavka 1. ovoga Zakona od 0 do 24 sata mogu raditi:

- benzinske postaje i prodavaonice na malo unutar zatvorenog dijela benzinskih postaja
- prodavaonice na graničnim prilazima, unutar zatvorenih područja auto-cesta na odmorištima, unutar zatvorenih područja kolodvora, zrakoplovnih luka, luka i pristaništa, te luka nautičkog turizma.

Članak 60.

(1) Iznimno od članka 58. stavka 2. i 3. ovoga Zakona nedjeljom tijekom cijele godine mogu raditi:

- štandovi i klupe izvan tržnica na malo za prodaju cvijeća i svijeća,
- kiosci za prodaju tiska, cvijeća i svijeća,
- specijalizirane prodavaonice za prodaju kruha i pekarskih proizvoda, tiska, cvijeća, svijeća i suvenira,
- benzinske postaje i prodavaonice na malo unutar zatvorenog dijela benzinskih postaja,
- prodavaonice na graničnim prilazima, unutar zatvorenih područja auto-cesta na odmorištima, unutar zatvorenih područja kolodvora, zrakoplovnih luka, luka i pristaništa, te luka nautičkog turizma.

(2) Prodavaonice iz stavka 1. podstavak 1., 2. i 3. ovoga članka mogu započeti radom najranije u 7:00 sati, a završiti s radom najkasnije do 14:00 sati.

(3) Prodavaonice i benzinske postaje iz stavka 1. podstavka 4. i 5. ovoga članka mogu raditi od 0 do 24 sata.

(4) Nedjeljom tijekom cijele godine mogu raditi i:

- prodajni objekti u sklopu bolnica, lječilišta, toplica, hotela i hotelskih kompleksa, autokampova, muzejsko-galerijskih objekata te nacionalnih parkova i zooloških vrtova, a sukladno njihovom radnom vremenu,
- prodajni objekti u kojima se prodaju proizvodi namijenjeni promidžbi i zabavi za vrijeme održavanja događanja u koncertnim dvoranama i kinima, kongresnim dvoranama, sportskim objektima i igralištima,
- prodavaonice na brodovima - dva sata prije početka i za vrijeme trajanja plovidbe.

Članak 61.

(1) Radno vrijeme prodavaonice trgovac je dužan istaknuti jasno, vidljivo i čitljivo na ulazu u prodavaonicu.

(2) Trgovac i kupci dužni su se pridržavati radnog vremena prodavaonice. Trgovac je dužan 15 minuta prije završetka radnog vremena prodavaonice jednom ili više puta upozoriti kupce koji se zateknu u prostoru prodavaonice na kraj dnevnog radnog vremena prodavaonice.

Članak 62.

(1) Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje radno vrijeme prodavaonica odnose se i na radno vrijeme skladišta i drugih oblika trgovine na veliko.

(2) Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje radno vrijeme prodavaonica, ne odnose se na radno vrijeme klupa na tržnicama na malo, prodavaonica unutar zatvorenog dijela tržnica na malo za prodaju prehrambenih proizvoda, tiska, cvijeća, svijeća i suvenira, kao i prigodnu prodaju (sajmovi, izložbe i sl.), koji mogu raditi sukladno radnom vremenu tržnica na malo i prigodne prodaje.

(3) Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje radno vrijeme prodavaonica, ne odnose se na radno vrijeme pokretne prodaje, prodaje na daljinu, direktnu prodaju putem zastupnika i prodaju u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

VII. NEPOŠTENI TRGOVANJE

Članak 63.

(1) Pod nepoštenim trgovanjem podrazumijevaju se radnje trgovca kojima se radi tržišnog natjecanja povređuju dobri trgovački običaji.

(2) Nepošteno trgovanje je zabranjeno.

Članak 64.

Nepoštenim trgovanjem u smislu ovog Zakona smatra se osobito:

- prodaja robe ispod njezine nabavne cijene s porezom na dodanu vrijednost,
- reklamiranje, oglašavanje ili ponuda robe ili usluga navođenjem podataka ili upotrebom izraza s kojima se iskorištava ugled drugog trgovca, njegovih proizvoda ili usluga, odnosno proizvoda drugog trgovca,
- davanje podataka o drugom trgovcu, ako ti podaci štete ili mogu nanijeti štetu ugledu i poslovanju drugog trgovca,
- prodaja robe s oznakama ili podacima ili izgledom koji stvaraju ili bi mogli stvoriti zabunu u pogledu izvora, načina proizvodnje, količine, kakvoće ili drugih osobina robe,
- radnje trgovca usmjerene na prekid poslovnih odnosa, između drugih trgovaca ili koje sprečavaju ili otežavaju poslovne odnose drugih trgovaca,
- neopravdano neispunjavanje ili raskidanje ugovora s pojedinim trgovcem kako bi se sklopio isti ili povoljniji ugovor s drugim trgovcima,
- ugovaranje izvoza robe i usluga po nižoj cijeni ako je drugi trgovac već ugovorio izvoz takve robe i usluge po višoj cijeni čime se nanosi šteta tom trgovcu,
- davanje ili obećanje darova, imovinske ili druge koristi drugom trgovcu, njegovom djelatniku ili osobi koja radi za drugog trgovca, kako bi se davatelju omogućila pogodnost na štetu drugog trgovca ili potrošača,
- neovlaštena uporaba usluga trgovačkog putnika, trgovačkog predstavnika ili zastupnika drugog trgovca,
- protupravno pribavljanje poslovne tajne drugog trgovca ili bespravno iskorištavanje povjerene poslovne tajne drugog trgovca.

Članak 65.

(1) Naknada štete nastale zabranjenim radnjama nepoštenog trgovanja ostvaruje se u sudskom postupku.

(2) Tužbu iz stavka 1. ovoga članka može podnijeti trgovac koji je oštećen te komorska i interesna udruženja trgovaca.

(2) Pravo na tužbu iz stavka 1. ovog članka zastarijeva protekom roka od jedne godine od dana kada tužitelj sazna za djelo i učinitelja, a najkasnije tri godine od dana izvršenja djela.

VIII. NADZOR I UPRAVNE MJERE

Članak 66.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) Inspekcijски nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona provodi Državni inspektorat i druge inspekcije i carinska tijela sukladno ovlaštenjima utvrđenim posebnim zakonima.

Članak 67.

Carinska tijela, prilikom carinjenja robe nadziru da li stvarno stanje robe koja se izvozi ili uvozi odgovara propisanom obliku izvoza i drugim propisanim uvjetima za izvoz, odnosno uvoz robe. U obavljanju tog nadzora primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje obavljanje nadzora pri carinjenju robe.

Članak 68.

(1) Nadležni inspektor će u provedbi inspekcijskog nadzora usmenim rješenjem u zapisniku, do otklanjanja utvrđenih nedostataka, a najkraće na rok od 30 dana, zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi daljnje obavljanje djelatnosti trgovine ako:

- djelatnost trgovine obavlja bez registracije, odobrenja ili dozvole izdane od nadležnog tijela (članak 7., 8., 9.),

- trgovinu na veliko određene robe ne obavlja u posebno uređenim i opremljenim skladištima (članak 8.)

- prodaje proizvode čija je prodaja drugim propisima zabranjena (članak 10. stavak 2),

- prodaje alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol ili duhanske proizvode osobama mlađim od 18 godina (članak 11.),

- djelatnost trgovine obavlja bez rješenja nadležnog tijela državne uprave kojim se utvrđuje da prodajni objekt, oprema i sredstva udovoljavaju propisanim uvjetima za obavljanje djelatnosti (članak 13.),

- predstavništvo strane osobe obavlja gospodarsku djelatnost ili ako predstavništvo prije otvaranja nije upisano u Registar (članak 52.)

- se ne pridržava propisanog radnog vremena (članak 58. – 62.),

- se zbog utvrđene povrede propisa treba izreći posebnim propisom predviđena upravna mjera zabrane prometa određenih proizvoda, a postoji opasnost od njene prodaje, prikrivanja, zamjene ili uništenja.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka izvršit će se pečaćenjem prodajnog objekta, opreme i sredstava pomoću kojih se obavlja trgovina, ili na drugi pogodan način.

(3) Iznimno, mjera pečaćenja iz stavka 1. za radnje iz stavka 1. podstavka 1., 2., 4.,

5., 6. i 7., ovog članka neće se provesti ako trgovac najkasnije u roku od pet radnih dana od dana donošenja usmenog rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti trgovine nadležnom inspektorstu dostavi dokaze da su utvrđeni nedostaci iz podstavka 1., 2., 4, 5. i 6. ovog članka otklonjeni, kao i o izvršenoj uplati novčanog iznosa od 30.000,00 kuna u državni proračun. U protivnom, rješenje će se provesti pečaćenjem slijedeći radni dan nakon isteka roka za dostavu propisanih dokaza.

(4) Rješenje iz stavka 1. ovog članka inspektor je dužan u pisanom obliku otpremiti stranci u roku od osam dana od dana izricanja zabrane usmenim rješenjem, osim ako u zapisniku o kontroli izvršenja rješenja utvrdi da su u tom roku nedostaci otklonjeni. Žalba se može izjaviti samo na pisani otporak rješenja.

(5) Ako se u poslovnim prostorijama nalaze pokvarljivi proizvodi, trgovac može pisanim putem, u roku od 24 sata od dana pečaćenja prostorija, zatražiti da se one privremeno otpečate i da se u prisutnosti inspektora iz njih odmah iznesu pokvarljivi proizvodi, te poduzmu sigurnosne i druge mjere u cilju sprječavanja nastanka štete, nakon čega će inspektor poslovne prostorije ponovno zapečatiti.

(6) Žalba izjavljena protiv rješenja iz ovog članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(7) Nadležni inspektor će u provedbi inspekcijanskog nadzora rješenjem narediti otklanjanje nadzorom utvrđenih nedostataka i odrediti primjereni rok u kojem nedostatke treba otkloniti ili zabraniti prodaju robe ako:

- nema istaknute oznake o zabrani prodaje alkoholnih pića i pića koja sadrže alkohol ili duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina (članak 11.),

- prodajni objekt ne ispunjava propisane minimalne tehničke i druge uvjete ili ako nisu ispunjeni propisani uvjeti za prodaju izvan prodajnog objekta (članak 12.),

- trgovac nema podatke o stanju robe (članak 16.),

- proizvodi stavljeni u promet nemaju osiguran servis, i rezervne dijelove (članak 19.),

- trgovac učini neku radnju koja se smatra nepoštenim trgovanjem (članak 64.).

(8) Ako nedostaci iz stavka 7. ovog članka ne budu otklonjeni u određenom roku, nadležni inspektor će donijeti rješenje kojim će zabraniti obavljanje djelatnosti trgovine dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

(9) Prestanak izrečene mjere inspektor će utvrditi u zapisniku o kontroli izvršenja rješenja

Članak 69.

(1) Ako nadležni inspektor utvrdi da postoji opasnost da izvršenjem određenog uvoza može nastati šteta za sigurnost, zdravlje ljudi i životinja, prirodu ili okoliš, može rješenjem izreći mjeru privremene zabrane izvršenja tog posla.

(2) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovog članka ne zadržava izvršenje rješenja.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 70.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 250.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- obavlja djelatnost trgovine, a nije registrirana za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili obavljanje usluga u trgovini (članak. 4.)

- obavlja djelatnost trgovine ili promijeni uvjete obavljanja djelatnosti trgovine bez rješenja nadležnog ureda državne uprave u županiji, odnosno nadležnog upravnog tijela Grada Zagreba o ispunjavanju uvjeta za obavljanje trgovine (članak 13.),

- obavlja trgovinu na malo u određenim vrstama prodajnih objekata suprotno posebnim propisanim uvjetima (članak 14.),

- osobe koje obavljaju određene poslove u trgovini ne ispunjavaju uvjete minimalne stručne spreme (članak 15.)

- obavlja trgovinu s inozemstvom suprotno propisanim uvjetima (članak 20.),

- kupuje robu u inozemstvu radi prodaje u inozemstvu ili robu kupljenu u inozemstvu uvozi ili privremeno uvozi suprotno propisu o ograničavanju tih poslova (članak 26.),

- se pri uvozu robe ne pridržava mjera zaštite domaće proizvodnje i zaštitnih pristojbi radi otklanjanja poremećaja (članak 29. – članak 34.),

- se ne pridržava mjera donesenih radi otklanjanja poremećaja na tržištu (članak 56.),

- se u svom poslovanju ne pridržava odredbi kojima je propisano radno vrijeme u djelatnosti trgovine (članak 58.- članak 62.),

- postupa suprotno odredbama članka 64. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se fizička osoba-obrtnik, a za prekršaj iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka i fizička osoba-građanin novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 71.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- prodaje određenu robu putem dražbe suprotno propisanim uvjetima (članak 6.),

- obavlja trgovinu na veliko suprotno propisanim uvjetima (članak 7.),

- obavlja trgovinu na veliko određene robe u prodajnim objektima koji ne odgovaraju posebno propisanim uvjetima (članak 8.),

- obavlja trgovinu na malo suprotno propisanim uvjetima (članak 9.),

- obavlja trgovinu na malo izvan prodavaonice, ako taj oblik trgovine obavlja na štandovima i klučama izvan tržnica na malo, putem kioska, putem automata i prigodnom prodajom izvan mjesta koje je svojom odlukom odredilo predstavničko tijelo mjesno nadležnog grada ili općine (članak 10. stavak 3.),

- obavlja trgovinu na malo izvan prodavaonica ako taj oblik trgovine obavlja na štandovima i klučama izvan tržnica na malo, putem kioska, putem automata i prigodnom prodajom na površinama koje imaju pristup s javno prometne površine, za koje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave nije dalo odobrenje (članak 10. stavak 4.),

- prodaje u trgovini na malo alkoholna pića i druga pića koja sadržavaju alkohol, te duhan i duhanske proizvode suprotno odredbama posebnog propisa osobama mlađim od 18 godina (članak 11.),

- obavlja poslove direktne prodaje suprotno posebnim propisanim uvjetima (članak 12. stavak 4.),

- ne vodi propisanu evidenciju u trgovini (članak 16.),

- ne osigura na propisani način servis i rezervne dijelove pri prodaju robe na hrvatskom tržištu (članak 19. stavak 4.),

- obavlja provoz suprotno propisanim uvjetima (članak 21.),

- suprotno ovom Zakonu ili propisu donesenom na temelju ovog Zakona izvozi ili uvozi robu bez pribavljene određene potvrde ili ovjerene isprave (članak 22.),

- privremeno izvezenu ili uvezenu robu uporabi za druge namjene, a ne za namjene za koje je bila privremeno izvezena, odnosno uvezena (članak 24. stavak 1. i članak 26.),

- suprotno ovom Zakonu ili propisima donesenim na temelju ovog Zakona uvozi i izvozi robu bez odobrenog kontingenta (članak 38.) ili bez dozvole (članak 49. i 50.),

- ne izveze ili uveze robu u roku predviđenom odobrenjem (članak 39.),

- suprotno ovom Zakonu ili propisu donesenom na temelju ovog Zakona izvozi ili uvozi neobrađene dijamante (članak 51.),

- prije otvaranja predstavništva ili ogranka predstavništva u Republici Hrvatskoj ne upiše predstavništvo ili ogranak predstavništva u Registar predstavništva (članak 52.),

- u radu predstavništva postupa suprotno odredbama ovog Zakona (članak 52.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se fizička osoba-obrtnik novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 72 .

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj domaća ili strana fizička osoba ako:

- unese ili uveze robu suprotno odredbama ovog Zakona (članak 53.),

- s predmetima privremeno izvezenim, iznesenim ili poslanim u inozemstvo, odnosno privremeno uvezenim, unesenim ili primljenim u Republiku Hrvatsku postupa suprotno odredbama ovog Zakona (članak 54.).

Članak 73.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja nije obrtnik ili trgovac pojedinac ako prodaje robu izvan prodavaonica (tržnice na malo, tržnice na veliko, štandovi, klupe izvan tržnica na malo, prigodne prodaje, putem pokretne prodaje i sl.), te ako prodaje proizvode koji se prema posebnim propisima ne mogu prodavati na otvorenim prostorima, te ako neposredno prodaje robu sa uzgajališta i farmi, a nema otkupne stanice (članak 10.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 25.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja upravlja prostorom izvan prodavaonica iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. i 2. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi .

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka uz novčanu kaznu izvršit će se i oduzimanje imovinske koristi ostvarene prekršajem.

Članak 74.

(1) Za prekršaje utvrđene člankom 70. i 71. ovog Zakona počinjene u istom prodajnom objektu drugi put u roku od dvije godine od pravomoćnosti prvog rješenja o

prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se trgovcu i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti trgovine u tom prodajnom objektu u trajanju od tri mjeseca.

(2) Za prekršaje utvrđene člankom 70. i 71. ovog Zakona počinjene u istom prodajnom objektu treći put u roku od dvije godine od pravomoćnosti drugog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se trgovcu i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti trgovine u tom prodajnom objektu u trajanju od šest mjeseci.

Članak 75.

(1) Za prekršaje iz članka 70. stavka 1. podstavka 1., 2., 5., 6., 7., 8. i 10. i članka 71. stavka 1. podstavka 2., 6., 7. i 13. , članka 71. stavka 3. koji se odnosi na prekršaje iz članka 71. stavka 1. podstavka 1., 2., 5., 6., 7., 8. i 10. i članka 71. stavka 3. koji se odnosi na prekršaje iz članka 71. stavka 1. podstavka 2., 6., 7. i 13. ovog Zakona, osim novčane kazne, izvršit će se i oduzimanje imovinske koristi ostvarene izvršenjem prekršaja i oduzimanje predmeta koji su uporabljeni ili namijenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

(2) Za prekršaj iz članka 71. stavka 1. podstavka 14. i članka 71. stavka 3. koji se odnosi na prekršaj iz članka 71. stavka 1. podstavka 14. ovog Zakona osim novčane kazne može se izvršiti i oduzimanje predmeta koji su uporabljeni ili namijenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

(3) Predmeti iz stavka 1. ovog članka koji se izvoze ili uvoze, mogu se staviti pod carinski nadzor, do okončanja prekršajnog postupka.

Članak 76.

(1) Prekršajni postupak za prekršaje iz članka 70. stavka 1. podstavka 6. i članka 71. stavka 1. podstavka 14. ovog Zakona, vodi Devizni inspektorat Republike Hrvatske.

(2) Prekršajni postupak za prekršaje iz članka 71. stavka 1. podstavka 12. i članka 72. ovog Zakona vodi Carinska uprava.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 77.

(1) Vlada će u pravilu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Uredbe iz članka 6. stavka 3., članka 7. stavka 6., članka 8. stavka 1., članka 14. stavka 2., članka 49. stavka 2 i članka 52. stavka 6. ovoga Zakona

(2) Ministar će u pravilu u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo iz članka 9. stavka 7. ovoga Zakona.

(3) Ministar će u pravilu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnike iz članka 12. stavka 2. i stavka 4. i članka 15. stavka 2. ovoga Zakona

(4) Ministar nadležan za obranu će u pravilu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Pravilnik iz članka 9. stavka 8. ovoga Zakona.

(5) Predstavničko tijelo mjesno nadležnog grada ili općine dužno je donijeti propis na osnovi ovlaštenja iz članka 10. stavka 3. ovoga Zakona u pravilu u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 78.

(1) Sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o trgovini («Narodne novine» broj 49/03 - pročišćeni tekst, 96/03, 103/03, 170/03 i 55/04) ostaju na snazi do donošenja novih propisa u skladu s odredbama ovoga Zakona:

- Uredba o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu («Narodne novine», broj 16/02, 129/04, 121/06 i 20/07),

- Uredba o posebnim uvjetima za obavljanje trgovine na malo u određenim vrstama prodavaonica («Narodne novine», broj 105/01),

- Uredba o dražbama (javnim nadmetanjima) određenih drvnih proizvoda («Narodne novine», broj 7/99, 16/02 i 112/07),

- Uredba o određivanju robe koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola («Narodne novine», broj 128/07 i 8/08),

- Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima za poslovne prostorije u kojima se obavlja trgovina i posredovanje u trgovini i uvjetima za prodaju robe izvan prostorija («Narodne novine», broj 37/98, 73/02, 153/02 i 12/06),

(2) Sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o trgovini («Narodne novine» broj 49/03 - pročišćeni tekst, 96/03, 103/03, 170/03 i 55/04) ostaju na snazi do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji:

- Uredba o mjerama zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza («Narodne novine», broj 73/02 i 33/03),

- Uredba o nadzoru uvoza i izvoza neobrađenih dijamanata («Narodne novine», broj 97/03, 142/03, 176/04, 14/06 i 90/07),

- Uredba o postupku i načinu utvrđivanja antidampinške i kompenzacijske pristojbe («Narodne novine», broj 139/04).

Članak 79.

Odredbe članka 15. ovoga Zakona ne odnose se na osobe koje su prije stupanja ovog Zakona na snagu, temeljem ugovora o radu bile zaposlene na radnim mjestima prodavača, blagajnika ili trgovačkog poslovođe.

Članak 80.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona. -

Članak 81.

(1) Trgovci koji na dan stupanja na snagu ovoga zakona obavljaju djelatnost trgovine dužni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama pravilnika iz članka 12. stavka 2. ovoga zakona u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu tog pravilnika.

(2) Trgovcu koji ne uskladi svoje poslovanje sukladno stavku 1. ovoga članka nadležni ured rješenjem će utvrditi prestanak važenja izdanog rješenja o ispunjavanju minimalnih tehničkih , općih sanitarnih i zdravstvenih uvjeta za poslovne prostorije, opremu i uređaje.

Članak 82.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o trgovini (»Narodne novine«, broj 11/96, 101/98, 30/99, 75/99, 76/99, 62/01, 109/01, 49/03, 96/03, 103/03, 170/03 i 55/04).

Članak 83.

(1) Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

(2) Odredbe članaka 19. – 22., članaka 24. – 25., članaka 28. – 48., članka 51. i članaka 53. – 54. ovog Zakona prestaju važiti danom prijema Republike Hrvatske u Europsku uniju.

(3) Odredbe članka 52. i članaka 55.-56. prestaju važiti za države članice Europske unije danom prijema Republike Hrvatske u Europsku uniju.

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Trgovina kao važna gospodarska djelatnost ima ključnu ulogu u gospodarstvu. Nesporna je činjenica da je danas ta djelatnost suočena s velikim izazovima na tržištu, kao što su povećana konkurencija, koncentracija, uvođenje novih tehnologija, nužnost pružanja novih usluga i oblika prodaje baziranih na razvoju elektroničkog poslovanja, a što je rezultat sveukupne globalizacije.

Budući razvoj ove djelatnosti ovisit će u prvom redu o prilagodbi novonastalim uvjetima, kako na globalnom i regionalnom tako i na lokalnom tržištu, ali i o dogradnji zakonske regulative koja bi trebala osigurati njezin nesmetan rast i razvoj te je ujedno približiti razini razvijenosti u drugim zemljama s razvijenim gospodarstvom.

Što se tiče institucionalnog uređenja djelatnosti trgovine, ista je po prvi put od osamostaljenja Republike Hrvatske bila uređena 1996. godine kada su u jednom propisu, odnosno donošenjem Zakona o trgovini (Narodne Novine broj 11/96), uređeni uvjeti za obavljanje te djelatnosti.

Do donošenja Zakona o trgovini, djelatnost trgovine u Republici Hrvatskoj bila je uređena Zakonima (Zakon o trgovini «Narodne novine» broj 53/91, 77/92, 26/93, Zakon o unutarnjem prometu robe i usluga u prometu robe «Narodne novine» broj 32/77, 50/87, 19/90, 26/93, Zakon o vanjskotrgovinskom poslovanju «Narodne novine» broj 53/91, 26/93, 109/93, Zakon o mjerama ograničenja tržišta i slobodnog prometa robe i usluga od interesa za cijelu zemlju «Narodne novine» broj 53/91, 26/93), preuzetim iz zakonodavstva SFRJ. Karakteristika navedenih zakona je da je svaki od njih uređivao jedno područje trgovine.

Imajući u vidu činjenicu da je djelatnost trgovine bila regulirana većim brojem propisa, ukazala se potreba za donošenjem zakona koji bi cjelovito i na jedinstven način uredio to područje.

Donošenjem Zakona o trgovini 1996. godine uklonjeni su nedostaci i ograničenja do tada važećih propisa, koji su ujedno bili prepreka aktivnijem uključivanju hrvatskog gospodarstva u tijekove međunarodne trgovine, dok se sama trgovina uredila kao jedinstvena cjelina, neovisno o tome radi li se o domaćem prometu roba i usluga ili o prometu roba i usluga s inozemstvom. U razdoblju od deset godina, od kada je Zakon o trgovini stupio na snagu, isti je doživio niz izmjena i dopuna.

Internacionalizacija hrvatske trgovine, koja je započela tijekom 1997. godine, ulazak stranog kapitala, pojavljivanje nekih novih, suvremenijih oblika trgovine, kao i liberalizacija trgovine, čimbenici su koji su utjecali na pojačanu zakonodavnu aktivnost u

području trgovine, a koja se odrazila upravo kroz česte izmjene i dopune predmetnog Zakona.

Isto tako, kao posljedica uključivanja naše zemlje u svjetske integracijske procese nastali su i drugi zakoni čijim odredbama su neke od odredbi Zakona o trgovini prestale važiti ili su se, pak, pojedine odredbe sadašnjeg Zakona o trgovini pokazale kao nedostatne i nedorečene (Devizni zakon, Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja, Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o elektroničkoj trgovini i niz drugih zakona).

Dakle, sve promjene koje su se u posljednjih desetak godina dogodile u društvenom, političkom i gospodarskom životu u Republici Hrvatskoj, upućuju nas na nov pristup ovoj materiji te su time stvoreni i preduvjeti za izradu novog Zakona o trgovini.

Usvajanjem novog Zakona o trgovini, koji će biti prilagođen praksi zemalja s razvijenim gospodarstvom kao i novonastalim uvjetima na tržištu, stvorit će se dobar pravni temelj za daljnji razvoj trgovačke djelatnosti u našoj zemlji.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom, prvenstveno su usmjerena na sljedeća područja:

- uvjete za obavljanje trgovine na domaćem i inozemnom tržištu,
- zaštitne mjere pri uvozu i izvozu
- ograničavanje obavljanja trgovine,
- radno vrijeme u djelatnosti trgovini,
- nepošteno trgovanje,
- nadzor i upravne mjere.

U Republici Hrvatskoj, trgovina kao uslužna gospodarska djelatnost posljednjih godina bilježi stalan rast i razvoj. Danas njezin udio u BDP-u iznosi 10,8%, te je evidentiran i konstantan porast broja zaposlenih u djelatnosti trgovine. Prema zadnjem stanju Državnog zavoda za statistiku, za 2007.-u godinu broj zaposlenih u ovoj grani gospodarstva iznosi 257.521 zaposlenih, od čega na trgovačka društva otpada 211.840 zaposlenih, a na obrtnike 45.681 zaposlenih. Broj prodavaonica u Republici Hrvatskoj je za isto razdoblje ukupno 49.717 od čega na trgovačka društva otpada 28.148 prodavaonica, a na obrtnike 21.569 prodavaonica. Udio zaposlenih u trgovini u istom razdoblju u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Republici Hrvatskoj iznosi 17,4%.

Zadnji snimak stanja trgovine u Republici Hrvatskoj, koji se odnosi na broj prodavaonica po nekim od tada postojećih tipova prodavaonica, datira iz 1998. godine, a rezultat daljnjeg nepraćenja stanja od 1998. do danas rezultirao je nedostatkom odgovarajuće baze podataka po tipovima prodavaonica, što je ograničavajući faktor praćenja stanja i razvoja hrvatske maloprodaje i njezine usporedivosti sa trgovinom u EU.

Jedan dio u novom prijedlogu Zakona odnosit će se upravo na uređivanje tog područja kroz propisanu tipologiju prodavaonica.

Vodeći računa o današnjem stanju na tržištu nužno je pratiti sve promjene koje utječu na stanje u gospodarstvu, te slijedom toga prilagođavati i zakonsku regulativu koja bi trebala osigurati nesmetani razvoj, u ovom slučaju gospodarske djelatnosti trgovine, te je približiti razini razvijenosti u drugim zemljama. Isto je tako nužno kroz regulativu omogućiti i stvaranje boljih uvjeta poslovanja za sve subjekte na tržištu koji se bave ovom djelatnošću, a sve s ciljem suzbijanja nelojalne tržišne utakmice i minimiziranja neregistriranog gospodarstva, što je ujedno i jedna od prioritarnih zadaća Vlade Republike Hrvatske.

Djelatnost trgovine kao gospodarska grana treba biti u funkciji i u interesu cjelokupnog gospodarstva naše zemlje uz vođenje računa kako o radnicima zaposlenima u

trgovini tako i o potrošačima u Republici Hrvatskoj, a posebice kada se radi o opskrbi robama koje su nužne u svakodnevnom životu, robama koje osiguravaju nesmetano funkcioniranje društvene zajednice i nesmetan pristup informacijama, kao i robama koje su vezane uz poštovanje kulturnih i obiteljskih tradicija te potreba turista.

Struktura Zakona o trgovini može se podijeliti u slijedeće cjeline:

- 1) I. Opće odredbe (članak 1. – članak 2.)
- 2) II. Obavljanje trgovine (članak 3. - članak 11.)
- 3) III. Uvjeti za obavljanje trgovine (članak 12. – članak 16.)
- 4) IV. Uvjeti za obavljanje trgovine s inozemstvom (članak 17. - članak 54.)
- 5) V. Ograničenja obavljanja trgovine (članak 55.– članak 56.)
- 6) VI. Radno vrijeme u djelatnosti trgovine (članak 57.-članak 62.)
- 7) VII. Nepošteno trgovanje (članak 63. – članak 65.)
- 8) VIII. Inspekcijski nadzor i upravne mjere (članak 66. – članak 69.)
- 9) IX. Kaznene odredbe (članak 70. – članak 76.)
- 10) X. Prijelazne i završne odredbe (članak 77. – članak 83.)

Prijedlogom Zakona o trgovini regulira se područje djelovanja ekonomskih subjekata u području obavljanja trgovačke djelatnosti, koje je do sada bilo zakonski regulirano, međutim zbog novonastalih promjena na tržištu i utjecaja globalizacije pojavila se potreba za sveobuhvatnim institucionalnim uređenjem ove važne grane gospodarstva i to kroz donošenje novog Zakona o trgovini.

Nedostatak zakonske regulative, odnosno neprilagođenost postojeće novim uvjetima poslovanja na tržištu, može predstavljati važnu prepreku u razvoju djelatnosti trgovine te u tom smislu i daljnjeg gospodarskog razvoja Republike Hrvatske.

Donošenje i primjena novog Zakona o trgovini bit će prilagođeni novim uvjetima na tržištu kao i praksi zemalja s razvijenim gospodarstvom, što će pozitivno utjecati na suzbijanje nelojalne tržišne utakmice i minimiziranje neregistriranog gospodarstva, što je jedna od prioritarnih zadaća Vlade Republike Hrvatske.

Na taj će način djelatnost trgovine kao gospodarska grana u potpunosti biti u funkciji i interesu gospodarstva, radnika i potrošača.

U novom Zakonu o trgovini biti će kroz pojmovnik jasno definirani svi bitni ekonomski pojmovi iz područja trgovine, a radi boljeg razumijevanja i primjene od strane subjekata na koje se Zakon odnosi.

Isto tako, novim će se Zakonom stvoriti pravni temelj za donošenje podzakonskih propisa za uređenje područja koja važećim Zakonom nisu pokrivena (ista praksa koristi se i u zemljama članicama EU – iz razloga brzog praćenja svih bitnih promjena na tržištu). Tako će se pobliže razraditi tipologija prodavaonica u Republici Hrvatskoj, uredit će se poslovanje na tržnicama na malo i veliko, poslovanje veletržnica ribom, direktna prodaja putem zastupnika, kao i utvrditi minimalna stručna sprema za određena zanimanja u trgovini.

Temeljem izrađenog pilot Projekta tipologije prodavaonica, Državni zavod za statistiku proveo je istraživanje koje su sufinancirali Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatska gospodarska komora kojim su obuhvaćeni svi poslovni subjekti (pravne osobe i obrtnici), a koji su tijekom 2004. godine obavljali djelatnost trgovine na malo. Držimo da je takvo istraživanje provedeno na temelju pilot Projekta tipologije prodavaonica bilo vrlo korisno za stvaranje relevantne baze podataka. S tim u svezi, kroz novi Zakon o trgovini po prvi će put biti stvorena baza koja će omogućiti praćenje trgovine na malo kroz definiranu tipologiju prodavaonica, te će po prvi put trgovina u Republici Hrvatskoj biti komparabilna sa zemljama EU. To se prije svega odnosi na izradu tipologije i popis prodavaonica prema prepoznatljivim međunarodnim kriterijima. Baza podataka koristit će se

pri izradi strategije razvoja hrvatske trgovine. Ujedno će se kroz propisanu tipologiju omogućiti odgovarajuće reguliranje uvjeta za poslovanje svih pojedinih vrsta trgovine.

Za sve radnje koje su u suprotnosti s propisanim u Zakonu bit će predviđene i odgovarajuće kazne što sada nije slučaj, a nadležna inspekcijska tijela imat će veće ovlasti. Bit će propisan restriktivniji inspekcijski nadzor, čime će se utjecati na suzbijanje zloporaba i smanjenje prostora za nelojalnu utakmicu i neregistrirano gospodarstvo.

Na jedinstveni način će se na razini cijele Republike Hrvatske regulirati i radno vrijeme u djelatnosti trgovine, što prema odredbama važećeg Zakona nije slučaj.

Predmetnim prijedlogom Zakona radno vrijeme u djelatnosti trgovine bit će uređeno na način da će nedjelja, kao i svi blagdani, biti neradni dani.

Naime, nedjelja će biti bazno neradni dan uz mogućnost rada određenih prodavaonica kao izuzeća, pri čemu će se voditi računa o opskrbi potrošača robama koje su nužne u svakodnevnom životu, odnosno opskrbi robama koje osiguravaju nesmetano funkcioniranje društvene zajednice i nesmetan pristup informacijama, kao i robama koje su vezane uz poštivanje kulturnih i obiteljskih tradicija te potreba turista.

Dakle, određena izuzeća za rad prodavaonica nedjeljom uvedena su zbog funkcioniranja društvene zajednice na način da se vodi briga o opskrbi robama koje su nužne u svakodnevnom životu, odnosno robama koje osiguravaju nesmetano funkcioniranje društvene zajednice, te zbog nesmetanog pristupa društvene zajednice informacijama, kao i onim robama koje su vezane uz poštivanje kulturnih i obiteljskih tradicija.

Odredbe Prijedloga Zakona o trgovini koje reguliraju trgovinsku politiku i poslovanje s inozemstvom usklađene su s pravnom regulativom Europske unije, s obzirom na to da je ista sastavni dio zajedničke trgovinske politike Europske unije. Danom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju odredbe novog Zakona o trgovini koje reguliraju trgovinsku politiku i poslovanje s inozemstvom bit će stavljene izvan snage, jer će stupanjem u članstvo Republika Hrvatska biti obvezna preuzeti zajedničku trgovinsku politiku Europske unije.

Cilj koji se želi postići novim Zakonom o trgovini je da se izbjegnu nedorečenosti, zakonodavna nepokrivenost pojedinih područja, neusklađenost s Ustavom RH i drugim zakonima te potreba za njegovim čestim izmjenama i dopunama, kao što je to sada slučaj. Intencija je da se novim Zakonom djelatnost trgovine uredi na jedinstven način te da se stvori pravni temelj za obavljanje trgovine kroz sustav uređenih nacionalno-zakonodavnih pravila. Isto će se pozitivno odraziti na: stvaranje boljih uvjeta za razvoj djelatnosti trgovine, stvaranje baze podataka za mjerljivost trgovine, suzbijanje nelojalne tržišne utakmice, smanjenje neregistriranog gospodarstva, zaštitu prava radnika iz radnog odnosa zaposlenih u trgovini te zaštitu potrošača.

U skladu s navedenim, nakon usvajanja ovog Zakona koji se nalazi u domeni nacionalnog zakonodavstva, provedba istog kontinuirano će se pratiti s ciljem njegovog stalnog usklađivanja s promjenama na svjetskim tržištima, promjenama u razvoju novih tehnologija, te u skladu s potrebama trgovačke prakse i zaštitom pravne sigurnosti svih sudionika u trgovini, a to su gospodarstvenici, zaposlenici i na kraju potrošači Republike Hrvatske.

II. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

Ovim člankom propisan je predmet uređenja Zakona.

Članak 2.

Ovim člankom propisano je značenje izraza sadržanih u Zakonu i to izraza: prodajni objekt, prodavaonica, specijalizirana prodavaonica, skladište, radno vrijeme u djelatnosti trgovine, nabavna cijena, direktna prodaja, blagdani, domaća proizvodnja, šteta, ista roba, ispitni postupak, dampinški uvoz i subvencionirani uvoz.

Članci 3.- 5.

Ovim člancima propisano je što je trgovina kao gospodarska djelatnost, da se trgovina obavlja kao trgovina na veliko i trgovina na malo. Nadalje propisano je tko je trgovac u smislu ovog Zakona, te tko sve, osim trgovca, i pod kojim uvjetima može obavljati djelatnost trgovine.

Članak 6.

Ovim člankom propisano je što je dražba, te je propisano da Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva Uredbom za određenu robu propisuje uvjete za organiziranje dražbe, način poslovanja, te postupak prodaje robe putem dražbe.

Članci 7.- 8.

Ovim člancima propisano je što je trgovina na veliko, kao i da za obavljanje trgovine na veliko trgovac mora raspolagati prodajnim objektom, opremom i sredstvima propisanim ovim Zakonom i/ili drugim propisima, propisana je mogućnost obavljanja trgovine na veliko na tržnicama na veliko, te se definira obavljanje trgovine na veliko u tranzitu za koji oblik trgovine nije potreban prodajni objekt. Nadalje, propisano je da Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva Uredbom za određenu robu propisuje obavljanje trgovine na veliko samo u posebno uređenim i opremljenim skladištima, a taj se propis donosi radi osiguravanja zaštite života i zdravlja ljudi i zaštite okoliša.

Članak 9.

Ovim člankom propisano je što je trgovina na malo i gdje se ona obavlja, te je propisano da će ministar nadležan za gospodarstvo donijeti Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo.

Članak 10.

Ovim člankom propisani su načini obavljanja trgovine na malo izvan prodavaonica, kao i mjesta na kojima se takva trgovina može obavljati.

Članak 11.

Ovim člankom propisana je zabrana prodaje alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, kao i duhana i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina.

Članak 12.

Ovim člankom propisani su uvjeti koji moraju biti ispunjeni za obavljanje trgovine i to minimalni tehnički, opći sanitarni i zdravstveni uvjeti, a koje će Pravilnikom propisati ministar. Isto tako, propisano je da će ministar pravilnikom propisati posebne uvjete za obavljanje poslova direktne prodaje putem zastupnika.

Članak 13.

Ovim člankom propisana je nadležnost za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine, kao i postupak ishoda rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje trgovine.

Članak 14.

Ovim člankom propisano je da će ministarstvo u postupku izdavanja lokacijske dozvole utvrditi posebne uvjete za obavljanje trgovine u određenim vrstama prodajnih objekata.

Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva i Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva propisati će Uredbom vrste prodajnih objekata i kriterije za određivanje posebnih uvjeta za obavljanje trgovine u određenim vrstama prodajnih objekata.

Članak 15.

Ovim člankom propisano je da će ministar Pravilnikom propisati posebne uvjete stručne spreme za određena zanimanja u trgovini. Isto tako, propisano je da će ministar nadležan za gospodarstvo donijeti program prema kojem će se polagati ispiti o stručnoj osposobljenosti.

Članak 16.

Ovim člankom propisana je obveza vođenja evidencije u trgovini.

Članak 17.

Odredbom ovog članka propisano je da se trgovina s inozemstvom obavlja se na temelju ugovora između trgovca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i osoba sa sjedištem u inozemstvu sukladno propisima Republike Hrvatske te međunarodnim sporazumima i ugovorima.

Članak 18.

Ovim člankom propisano je da je izvoz, odnosno uvoz robe i usluga obavljen kada je roba ocarinjena i kada je roba prešla carinsku crtu, odnosno kada je usluga pružena. Danom izvoza, odnosno uvoza robe, smatra se dan kada je roba ocarinjena.

Također, propisana je trgovina uslugama s inozemstvom.

Nadalje, izvoznik u smislu ovoga Zakona je trgovac te druga pravna ili fizička osoba koja radi obavljanja registrirane djelatnosti izvozi robu i usluge iz zemlje.

Također, uvoznik u smislu ovoga Zakona je trgovac te druga pravna ili fizička osoba koja radi obavljanja registrirane djelatnosti uvozi robu i usluge u zemlju.

Članak 19.

Odredbom ovog članka propisano je da, roba koja se uvozi ili privremeno uvozi mora glede zdravstvene, veterinarske ili fitosanitarne ispravnosti udovoljavati uvjetima koji su propisani u Republici Hrvatskoj.

Isto tako, roba za koju je propisan postupak obveznog ispitivanja ili homologacije mora biti ispitana u ovlaštenoj organizaciji, te prije stavljanja u promet označena u skladu s odgovarajućim propisima.

Nadalje, motorna vozila koja se uvoze u Republiku Hrvatsku moraju biti tehnički ispravna u skladu s propisima o tehničkoj ispravnosti vozila na cestama.

Također, trgovac koji uvozi motorna vozila, opremu i tehnički složene proizvode dužan je neposredno, putem drugog trgovca ili druge osobe, osigurati servis i rezervne dijelove pri prodaji te robe na hrvatskom tržištu.

Članak 20.

Odredba ovog članka propisuje da za robu čija svojstva zahtijevaju posebno rukovanje i čuvanje, odnosno za robu za koju su propisani posebni uvjeti za obavljanje trgovine na veliko na domaćem tržištu, sukladno članku 8. ovog Zakona, Vlada može odrediti iste uvjete i za uvoz te robe.

Članak 21.

Odredba ovog članka regulira provoz robe, odnosno Vlada na prijedlog nadležnog ministarstva, u skladu s posebnim propisima i međunarodnim konvencijama, može zabraniti provoz određene robe kroz carinsko područje Republike Hrvatske ili propisati uvjete pod kojima se takva roba može prevoziti u tranzitu, radi sprječavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi i onečišćenja prirode i okoliša.

Članak 22.

Ovim člankom propisuju se pravila o podrijetlu robe i način izdavanja potvrda o podrijetlu robe koja se utvrđuju carinskim propisima i međunarodnim ugovorima koje je sklopila Republika Hrvatska.

Nadalje, potvrde o hrvatskom podrijetlu robe izdaje Hrvatska gospodarska komora a potvrde o povlaštenom podrijetlu robe carinska služba.

Također, kada je propisima strane države, međunarodnim sporazumom ili propisom Republike Hrvatske predviđeno da robu pri izvozu i uvozu moraju pratiti određene potvrde, odnosno određene ovjerene isprave, takve potvrde izdaje ili ovjerava Ministarstvo, osim za pojedine robe za koje se potvrde, odnosno određene isprave izdaju ili ovjeravaju u upravnom postupku sukladno posebnim propisima Republike Hrvatske.

Članak 23.

Ovim člankom propisano je da izvoznik može izvoziti robu i usluge bez naplate protuvrijednosti, a uvoznik uvoziti robu i usluge bez plaćanja protuvrijednosti:

i to ako je navedeno u svezi s obavljanjem njegove gospodarske djelatnosti i ako roba koja se izvozi, odnosno uvozi ne služi za daljnju prodaju ili ako je to predviđeno međunarodnim ugovorima i konvencijama.

Isto tako bez naplate, odnosno plaćanja protuvrijednosti, mogu slati odnosno primati robu te pružati i koristiti usluge u humanitarne, znanstveno-prosvjetne, kulturne, zdravstvene, socijalne, športske, vjerske i druge slične svrhe, udruge, odnosno ustanove registrirane za te djelatnosti.

Također, izvoz i uvoz, odnosno slanje i primanje robe te pružanje i korištenje usluga iz stavka 1. podstavka 2. i stavka 2. ovog članka obavlja se slobodno.

Nadalje, nadležnoj carinarnici, uz carinsku deklaraciju, podnosi se dokaz o izvozu bez naplate, odnosno uvozu bez plaćanja protuvrijednosti te izjava odgovorne osobe kod izvoznika, odnosno uvoznika da se radi o izvozu i uvozu bez naplate, odnosno plaćanja protuvrijednosti, odnosno dokaz o pozivu na međunarodni ugovor.

Članak 24.

Odredba ovog članka propisuje da se roba može privremeno izvoziti i uvoziti u skladu s ovim Zakonom i carinskim propisima, posebnim zakonima i na temelju njih donesenim propisima i međunarodnim konvencijama i ugovorima.

Također, na robu koja se privremeno izvozi, odnosno uvozi primjenjuju se odredbe ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona, a carinski postupak provodi se u skladu sa carinskim propisima.

Članak 25.

Odredba ovog članka regulira da se iznimno od članka 23. stavka 2. ovog Zakona na privremeni izvoz i uvoz robe ne odnose odredbe o kontingentima iz ovog Zakona niti zabrane ili druga ograničenja izvoza i uvoza određena iz gospodarskih razloga.

Nadalje, ako je za robu koja se privremeno izvozi ili uvozi propisana dozvola na temelju ovog Zakona ili posebnih zakona, roba se privremeno izvozi ili uvozi uz dozvolu ili drugu odgovarajuću ispravu.

Članak 26.

Ovim člankom definiraju se poslovi posredovanja u trgovini s inozemstvom, odnosno trgovac može slobodno kupovati robu u inozemstvu, i tu robu uvoziti ili privremeno uvoziti radi ponovnog izvoza, odnosno robu kupljenu u inozemstvu neposredno prodavati u inozemstvu (poslovi posredovanja).

Iznimno, Vlada na prijedlog Ministarstva, može ograničiti obavljanje poslova iz stavka 1. ovog članka, odnosno propisati potanje uvjete za njihovo obavljanje, osobito ako država iz koje se roba kupuje ili država u koju se roba prodaje, to izričito zahtijeva ili ako ocijeni da su ti poslovi protivni sklopljenim međunarodnim ugovorima, ili da nanose ili prijete nanošenjem štete gospodarstvu Republike Hrvatske, odnosno predstavljaju opasnost po prirodu i okoliš ili onečišćuju prirodu i okoliš u Republici Hrvatskoj, ili ugrožavaju izvršavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske.

Članak 27.

Odredbe ovog članka propisuju da malogranični izvoz i uvoz i susjedni prekomorski promet, izvoznik, odnosno uvoznik može obavljati sukladno ovom Zakonu, posebnim zakonima, sklopljenim međudržavnim ugovorima, carinskim propisima te propisima donesenim na temelju ovog Zakona.

Također, malogranično i susjedno prekomorsko područje u smislu ovog Zakona je područje utvrđeno međudržavnim ugovorom.

Nadalje, poslove izvoza i uvoza robe i usluga u malograničnom i susjednom prekomorskom prometu može obavljati izvoznik, odnosno uvoznik sa sjedištem u području iz stavka 2. ovog članka.

Članak 28.

Ovim člankom definira se da je posebni oblik trgovine s inozemstvom i prodaja strane robe s carinskog skladišta.

Nađalje, uvjeti za osnivanje i poslovanje carinskih skladišta, te posebne oblike carinskoga postupanja pri prodaji robe s carinskog skladišta uređuju se carinskim propisima.

Članak 29.

Odredbe ovog članka propisuju mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza, odnosno ako se u kratkom razdoblju poveća uvoz određene robe, u apsolutnim količinama ili relativno u odnosu na domaću proizvodnju i ako takav uvoz nanosi štetu ili prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji iste robe, Vlada će poduzeti odgovarajuće mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza s ciljem otklanjanja šteta i poremećaja nastalih takvim uvozom.

Isto tako, mjere zaštite domaće proizvodnje iz stavka 1. ovog članka primjenjivat će se na svu robu koja se uvozi neovisno o zemlji podrijetla ili zemlji uvoza.

Nadalje, mjere zaštite domaće proizvodnje iz stavka 1. ovog članka su količinsko ograničenje uvoza određene robe (kontingent) ili povećanje carine za određenu robu.

Članak 30.

Ovaj članak propisuje da se mjere zaštite domaće proizvodnje iz članka 29. ovog Zakona mogu poduzeti samo ako se u ispitnom postupku dokaže uzročna veza između povećanog uvoza određene robe i štete, odnosno mogućnosti nastanka štete za domaću proizvodnju.

Također, ako se u ispitnom postupku utvrdi da su štetu domaćoj proizvodnji prouzročili drugi čimbenici, a ne povećani uvoz određene robe, ostvaren u istom razdoblju, neće se propisivati mjere iz članka 29. ovog Zakona.

Članak 31.

Odredbe ovog članka propisuju da zahtjev za pokretanje ispitnog postupka podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba odnosno gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

Također, ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovog članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva, provest će ispitni postupak.

Nadalje, način i kriterije za provedbu ispitnog postupka propisuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 32.

Odredba ovog članka propisuje da se odluka o pokretanju ispitnog postupka objavljuje u Narodnim novinama.

Članak 33.

Ovaj članak propisuje da ako kao mjeru zaštite iz članka 29. ovog Zakona Vlada propiše količinsko ograničenje uvoza određene robe (kontingent) iz članka 36. ovog Zakona, opseg tog kontingenta za određenu robu ne smije biti manji od prosječnoga godišnjeg uvoza te robe ostvarenog u proteklom trogodišnjem razdoblju, osim u slučaju potrebe otklanjanja ili sprječavanja nastanka štete.

Također, ako se raspodjela utvrđenog kontingenta obavlja između više zemalja, Vlada može, sa zemljama članicama Svjetske trgovinske organizacije, osobito zainteresiranih za izvoz te robe u Republiku Hrvatsku, usuglasiti način raspodjele kontingenata i njihove udjele u toj raspodjeli. Ako utvrdi da takav način raspodjele kontingenta nije prikladan, utvrđeni opseg kontingenta raspodijelit će se razmjerno udjelima zemalja izvoznica u ukupnom uvozu

određene robe u Republiku Hrvatsku u promatranom razdoblju, vodeći pritom računa i o drugim bitnim čimbenicima, koji su utjecali ili mogu utjecati na uvoz te robe.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovog članka Vlada može izmijeniti način raspodjele kontingenata ako uvoz iz određene zemlje članice Svjetske trgovinske organizacije poraste nesrazmjerno ukupnom povećanju uvoza određene robe u promatranom razdoblju, ako postoje opravdani razlozi za odstupanje, i ako su uvjeti za odstupanje jednaki prema svim dobavljačima određene robe.

Članak 34.

Odredba ovog članka regulira da u iznimnim okolnostima, kada bi odgoda poduzimanja mjera zaštite iz članka 29. ovog Zakona prouzročila teško otklonjivu štetu domaćoj proizvodnji, Vlada može, na prijedlog Ministarstva propisati privremene mjere zaštitne, ako utvrdi postojanje pouzdanih pokazatelja da je povećani uvoz nanio štetu ili da prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji.

Također, kao privremene mjere zaštite iz stavka 1. ovog članka, Vlada može propisati zaštitnu pristojbu u obliku povećanja carine za određenu robu.

Članak 35.

Odredba ovog članka propisuje da način provedbe, primjenu, trajanje, te ponovno uvođenje mjera zaštite iz članka 29.-34. ovog Zakona propisuje Vlada na prijedlog Ministarstva.

Članak 36.

Odredbama ovog članka propisano je da Vlada može odrediti količinsko ograničenje uvoza određivanjem uvoznog kontingenta, radi otklanjanja poremećaja u platnoj bilanci Republike Hrvatske, i radi provedbe mjera iz članka 29. ovog Zakona.

Isto tako, Vlada može odrediti količinsko ograničenje izvoza određivanjem izvoznog kontingenta za određenu robu radi zaštite neobnovljivih prirodnih bogatstava Republike Hrvatske, ako se istodobno odgovarajućim mjerama ograničava i trgovina tom robom u Republici Hrvatskoj.

Nadalje, količinsko ograničavanje uvoza i izvoza iz stavka 1. i 2. ovog članka provodi se sukladno međunarodnim obvezama Republike Hrvatske.

Članak 37.

Ovaj članak propisuje da Vlada određuje na prijedlog Ministarstva robu za koju se pri uvozu i izvozu određuje kontingent.

Nadalje, kontingentima se određuje opseg izvoza i uvoza određene robe najduže za razdoblje od jedne godine.

Također, propis kojim se određuje opseg kontingenata iz stavka 2. ovog članka Vlada je dužna donijeti do 1. studenoga tekuće godine za iduću godinu.

Članak 38.

Ovaj članak regulira da propisom iz članka 37. stavka 3. ovog Zakona, Vlada određuje, osim opsega kontingenata za izvoz i uvoz robe, kriterije, rokove i uvjete za raspodjelu kontingenata.

Nadalje, raspodjelu kontingenata iz stavka 1. ovog članka obavlja Ministarstvo.

Također, raspodjela kontingenata iz stavka 1. ovog članka obavlja se u pravilu putem javnog natječaja. Natječaj se mora objaviti najmanje 15 dana prije raspodjele kontingenata u javnim glasilima.

Isto tako, pri raspodjeli kontingenata osigurava se najmanje 10% za dodatnu raspodjelu za

potrebe nove proizvodnje čije se potrebe nisu mogle predvidjeti pri redovitoj raspodjeli kontingenata.

Carinska uprava Republike Hrvatske dužna je jedanput godišnje dostaviti Ministarstvu podatke o izvozu i uvozu robe na temelju kontingenata.

Članak 39.

Odredba ovog članka propisuje da Ministarstvo može iznimno pojedinim gospodarskim subjektima odobriti uvoz i izvoz robe iznad kontingenta utvrđenog i raspodijeljenog na način iz članka 36. ovog Zakona, i to za uvoz robe radi zamjene za robu uništenu djelovanjem više sile, nadalje za uvoz opreme na temelju kredita međunarodnih financijskih institucija, i za izvoz robe, ako se time ne remeti opskrba na domaćem tržištu.

Članak 40.

Ovaj članak propisuje izuzeća od primjene kontingenata, odnosno neovisno o propisanom kontingentu slobodan je uvoz, odnosno izvoz, opreme radi zamjene za opremu uništenu djelovanjem više sile ili u prometnoj nezgodi, koja se nabavlja na temelju reosiguranja, opreme koja predstavlja ulog strane osobe ili povećanje toga uloga koja se uvozi na temelju ugovora o osnivanju, odnosno ulaganju, opreme i sredstava preostalih nakon smanjivanja opsega poslovanja, odnosno nakon likvidacije tvrtke u inozemstvu uz dokaz da su bila u uporabi u tvrtki osnovanoj u inozemstvu, rezervnih dijelova za održavanje ranije uvezene opreme kao i dijelova već uvezene opreme i trajnih potrošnih dobara, opreme, dijelova opreme i materijala radi ugradnje u opremu namijenjenu investicijskom objektu u inozemstvu sukladno ugovoru o izvođenju investicijskih radova, koji će se nakon roka potrebnog za kompletiranje opreme ili radi ugradnje izvesti u inozemstvo, opreme i rezervnih dijelova za tu opremu kupljenih u inozemstvu, kojima se izvoznik, odnosno uvoznik koristio tijekom izvođenja investicijskih radova u inozemstvu, te komercijalnih uzoraka i drugih prigodnih predmeta koji se uvoze bez plaćanja protuvrijednosti.

Nadalje, robu iz stavka 1. podstavka 6. ovog članka uvoznik može slobodno uvesti nakon završetka investicijskih radova u inozemstvu uz predočenje dokaza o kupnji te robe te uz posebnu izjavu da su oprema i rezervni dijelovi za tu opremu upotrijebljena isključivo za izvođenje investicijskih radova u inozemstvu.

Članak 41.

Odredbe ovog članka propisuju da izvoznik, odnosno uvoznik, može slobodno sukladno sklopljenom ugovoru o izvozu i uvozu, izvoziti i uvoziti robu radi zamjene za ranije isporučenu robu za koju je tijekom jamstvenog roka ili ako taj rok nije ugovoren, utvrđeno da nije ispravna ili da ne udovoljava ugovorenim uvjetima.

Također, da se roba za koju izvoznik, odnosno uvoznik utvrdi da nije isporučena s glavnom pošiljkom može slobodno izvesti, odnosno uvesti.

Isto tako da je pri izvozu, odnosno uvozu robe iz stavka 1. i 2. ovog članka izvoznik, odnosno uvoznik dužan nadležnoj carinarnici predočiti ugovor, kao i druge dokaze da se radi o zamjeni za ranije isporučenu robu, odnosno o robi koja nije isporučena s glavnom pošiljkom.

Članak 42.

Ovaj članak propisuje da Vlada može osim količinskog ograničenja uvoza iz članka 36. stavka 1. ovog Zakona, odrediti i uvođenje uvozne pristojbe u obliku carine, radi otklanjanja poremećaja u platnoj bilanci Republike Hrvatske.

Nadalje, uvozne pristojbe iz stavka 1. ovog članka Vlada će postupno ublažiti kako se uvjeti

poboljšavaju, odnosno ukinuti kada uvjeti više ne opravdavaju njihovo uvođenje ili provedbu.

Članak 43.

Odredbama ovog članka regulirane su antidampinške mjere, odnosno ako se roba uvozi na carinsko područje Republike Hrvatske po cijeni nižoj od njezine stvarne vrijednosti (dampinški uvoz), i ako se u ispitnom postupku, koji provodi Ministarstvo utvrdi da takav uvoz nanosi ili prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji, Vlada će propisati antidampinšku pristojbu na uvoz te robe.

Nadalje, antidampinška pristojba može se propisati zbog otklanjanja učinaka dampinga za robu čije puštanje u slobodan promet na carinsko područje Republike Hrvatske uzrokuje štetu ili prijetnju štetom.

Također, antidampinška pristojba propisuje se nakon provedenog ispitnog postupka kojim se utvrđuje postojanje dampinškog uvoza, štete nastale takvim uvozom te uzročne veze između takvog uvoza i štete za domaću proizvodnju.

Članak 44.

Ovaj članak propisuje da zahtjev za propisivanjem antidampinške pristojbe podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba odnosno trgovinsko ili gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

Nadalje, ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovog članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva provest će ispitni postupak.

Članak 45.

Ovaj članak definira da način provedbe članka 43. i 44. propisuje Vlada na prijedlog Ministarstva.

Članak 46.

Odredba ovog članka propisuje da se kompenzacijska pristojba može propisati zbog otklanjanja učinka subvencije koja je odobrena izravno ili neizravno za proizvodnju, izvoz ili prijevoz robe čije puštanje u slobodan promet na carinsko područje Republike Hrvatske uzrokuje štetu ili prijetnju štetom.

Članak 47.

Ovaj članak definira da zahtjev za propisivanjem kompenzacijske pristojbe podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba odnosno trgovinsko ili gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

Nadalje, ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovog članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva, provest će ispitni postupak.

Članak 48.

Ovaj članak definira da način provedbe članka 46. i 47. propisuje Vlada na prijedlog Ministarstva.

Članak 49.

Odredbe ovog članka reguliraju područje dozvola za izvoz i uvoz robe, odnosno radi izvršavanja međunarodnih ugovora, osiguranja državne sigurnosti, zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka te zaštite okoliša i neobnovljivih prirodnih bogatstva Republike Hrvatske, zaštite javnog morala, nadzora izvoza i uvoza kulturnih dobara i kulturnih predmeta sukladno posebnim propisima i pojedinih plemenitih kovina, određena se roba može izvoziti i uvoziti na temelju dozvola.

Nadalje, za robu koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola te postupak izdavanja dozvola propisuje Vlada na prijedlog Ministarstva.

Članak 50.

Ovaj članak propisuje da dozvole za izvoz i uvoz robe iz članka 49. ovog Zakona izdaje Ministarstvo, odnosno drugo tijelo sukladno posebnim propisima.

Članak 51.

Odredbe ovog članka reguliraju certifikat za izvoz i uvoz, odnosno izvoz neobrađenih dijamanta iz Republike Hrvatske prati certifikat kojeg je izdalo Ministarstvo, i ovjerila nadležna ispostava Carinske uprave Republike Hrvatske.

Također, uvoz neobrađenih dijamanta na carinsko područje Republike Hrvatske prati certifikat izdan od strane nadležnih tijela zemlje izvoznice, a ovjerava ga nadležna ispostava Carinske uprave Republike Hrvatske.

Nadalje, Vlada na prijedlog Ministarstva donosi posebni propis o nadzoru uvoza i izvoza neobrađenih dijamanta.

Članak 52.

Odredbe ovog članka propisuju osnivanje stranih predstavništava u Republici Hrvatskoj.

Članak 53.

Odredbe ovog članka propisuju prava fizičkih osoba pri uvozu i izvozu, odnosno domaće i strane fizičke osobe mogu slobodno unositi i primati iz inozemstva, odnosno iznositi i slati u inozemstvo predmete osobne prtljage, hranu i predmete za osobne potrebe i potrebe članova svoje obitelji, predmete za potrebe svog domaćinstva i životinje, u količinama koje nisu namijenjene preprodaji. Predmeti naslijeđeni u inozemstvu mogu se slobodno unositi, a iznositi - uz uvjet uzajamnosti. Predmeti predviđeni međudržavnim ugovorima mogu se slobodno unositi i iznositi u skladu s tim ugovorima.

Uvjet uzajamnosti iz stavka 1. ovog članka ne odnosi se na naslijeđene predmete državljana zemalja članica Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

Također, domaće i strane fizičke osobe mogu iznositi i slati u inozemstvo robu, odnosno kulturna dobra i kulturne predmete prema posebnim propisima samo na temelju suglasnosti ministarstva nadležnog za kulturu.

Nadalje, fizičke osobe koje radi preseljenja uvoze opremu namijenjenu za obavljanje djelatnosti, istu mogu uvoziti u skladu s carinskim propisima.

Ukoliko se radi o zaštićenim divljim svojstama te njihovim dijelovima i derivatima radnje iz stavka 1. ovog članka mogu se obavljati samo uz prethodno dopuštenje tijela nadležnog za poslove zaštite prirode.

Članak 54.

Ovaj članak regulira da domaće i strane fizičke osobe koje dolaze privremeno u Republiku

Hrvatsku, odnosno odlaze privremeno u inozemstvo, mogu privremeno uvoziti, unositi ili primati iz inozemstva, odnosno privremeno izvoziti, iznositi ili slati u inozemstvo predmete koji su im potrebni za vrijeme privremenog boravka u Republici Hrvatskoj, odnosno u inozemstvu u skladu s ovim zakonom, carinskim propisima, i međunarodnim konvencijama i ugovorima.

Nadalje, predmeti iz stavka 1. ovog članka mogu se uporabiti samo za namjene zbog kojih su privremeno uvezeni, uneseni ili primljeni, ili izvezeni, izneseni ili poslani.

Članak 55.

Odredbama ovog članka regulirana su ograničenja obavljanja trgovine, odnosno Vlada može posebnim propisom privremeno ograničiti obavljanje trgovine i to u slučaju prirodnih i drugih nepogoda u Republici Hrvatskoj, kada nastane ili bi mogao nastati osjetni poremećaj u trgovini, poremećaj u opskrbi pučanstva ili poremećaj na drugim područjima koja ugrožavaju siguran i zdrav život građana, zatim značajnijih poremećaja na domaćem tržištu radi pomanjkanja robe nužno potrebne za proizvodnju, preradu i za život građana, te u slučaju ratnog stanja i neposredne ugroženosti, neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske, u slučaju potrebe osiguranja proizvoda, sirovina i reprodukcijanskog materijala od posebnoga strateškog značaja za obranu Republike Hrvatske, i provedbe obveza utvrđenih rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Nadalje, Vlada će propisati ograničenja obavljanja trgovine u slučaju iz stavka 1. ovog članka, samo ako poremećaj nije moguće otkloniti drugim mjerama ili ako potrebe nije moguće podmiriti iz robnih zaliha, uvozom ili drugim mjerama gospodarske politike.

Članak 56.

Odredba ovog članka propisuje da u slučajevima iz članka 55. stavka 1. ovog Zakona, Vlada može propisati ograničenje trgovine pojedinom robom ili posebne uvjete za trgovinu pojedinom robom, ograničenje uvoza ili izvoza pojedine robe ili posebne uvjete za uvoz ili izvoz pojedine robe, zatim zabranu trgovcu da obavlja trgovinu pojedinom robom, obvezu trgovcu pribavljanja i prodaje određene vrste i količine pojedine robe, te prodaju robe određenim utvrđenim potrošačima po propisanom redoslijedu, kao i obvezu pojedinim trgovcima čuvanja određene količine i vrste robe, te zabranu obavljanja trgovine s određenim zemljama ili institucijama.

Članci 57.- 62.

Ovim člancima propisano je radno vrijeme u djelatnosti trgovine.

Odredbom člankom 57. stavkom 3. propisana je i zaštita radnika od otkaza koji se zbog kršenja radno pravnih propisa obrati nadležnim tijelima. Odredba stavak 4. i 5. istog članka propisuje posebnu zaštitu „zviždača“ koji u dobroj vjeri podnesu prijavu o korupciji na temelju osnovane sumnje, dakle navođenjem odgovarajućih okolnosti i dokaza koji tu sumnju opravdavaju, čime se od zaštite isključuju „zviždači“ koji bi mogli podnositi paušalne primjedbe. Stavak 6. predmetnog članka propisuje da se u slučaju spora teret dokazivanja prenosi na poslodavca kao što je to i u radnom zakonodavstvu.

Člancima 58.-62. propisano je tjedno radno vrijeme, izuzeća od tjednog radnog vremena, te izuzeća za rad trgovina nedjeljom. Naime, Odlukom broj:U-I-4094/2003, U-I-418/2004 od 28. travnja 2004. Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini („Narodne novine“, broj 170/03). U toj je odluci Ustavni sud izrijekom istaknuo da je ovlaštenje Hrvatskog sabora samostalno odlučivati o uređenju gospodarskih, pravnih i političkih odnosa u Republici Hrvatskoj, u skladu s Ustavom i zakonom (članak 2. stavak 4. alineja 1. Ustava). Sukladno tome, Ustavni sud je utvrdio načelno pravno stajalište da pitanje radnog vremena u Republici Hrvatskoj ovisi o volji zakonodavca i samo po sebi

nije predmet ocjene suglasnosti s Ustavom, ali je pri njegovom uređenju zakonodavac dužan uvažavati zahtjeve koje pred njega postavlja Ustav, a osobito one koji proizlaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrednote.

Nadalje, u istoj je odluci Ustavni sud ocijenio da se načinom na koji su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini iz 2003. uređene iznimke od općeg pravila o neradnim danima trgovine na malo narušava jednakost poduzetnika unutar tog sektora trgovine, zajamčena člankom 49. stavkom 2. Ustava. Naime, mjerila koja su postavljena za određivanje prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo kojima se omogućavao rad u neradne dane Ustavni sud je ocijenio suprotnim načelu pravne izvjesnosti i načelu legitimnih očekivanja stranaka, kao sastavnicama načela vladavine prava, jedne od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske utvrđenih u članku 3. Ustava.

Predloženim odredbama članaka 58. do 60. ispravlja se prethodni propust i uređenje rada nedjeljom usklađuje se sa zahtjevima koje je u navedenoj odluci postavio Ustavni sud. Pri uređenju rada nedjeljom uvaženo je načelo jednakosti uz istodobno uvažavanje javnih potreba stanovništva u različitim područjima javnog i privatnog života, čime je postignuta razmjernost propisana člankom 16. Ustava.

Članci 63.- 65.

Ovim člancima propisana je zabrana nepoštenog trgovanja i što se podrazumijeva pod nepoštenim trgovanjem.

Članci 66.- 69.

Ovim člancima propisan je inspekcijski nadzor i upravne mjere.

Članci 70.- 76.

Ovim člancima propisane su kaznene odredbe.

Članci 77.- 83.

Ovim člancima propisane su prijelazne i završne odredbe.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA O TRGOVINI

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

Hrvatski Sabor je na 3. sjednici održanoj dana 13. ožujka 2008. nakon rasprave o Prijedlogu zakona o trgovini donio Zaključak kojim se:

1. Prihvaća Prijedlog zakona o trgovini,
2. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputit će se predlagatelju, radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru, u ovom tekstu učinjene su određene promjene kao posljedica uvažavanja primjedbi i prijedloga

Odbora za europske integracije, Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu te Odbora za turizam, nadalje Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Ministarstva financija.

Naime, članovi Odbora za europske integracije i Odbora za turizam predlažu definiranje turističke sezone od 1. travnja do 1. studenog odnosno cijele godine te produljenje radnog vremena određenih trgovina i radnim danom i nedjeljom. Isto tako, Ministarstvo turizma je mišljenja da predloženo radno vrijeme nije odgovarajuće za potrebe turista odnosno razvoja turizma uopće. Stoga predlaže da se u članku 58. stavku 1. propiše završetak radnog vremena do 23,00 sata ili da se doda novi stavak kojim bi se ovlastile jedinice lokalne samouprave u turističkim mjestima da u vrijeme turističke sezone (1. lipnja – 1. listopada) mogu odrediti završetak radnog vremena do najduže 23,00 sata. Isto se odnosi na članak 60. s time da predlaže da se propiše mogućnost završetka rada najkasnije do 19,00 sati. Predlagatelj je navedeni prijedlog djelomično prihvatio na način da je produljio radno vrijeme nedjeljom do 14.00 sati.

Nadalje, Predlagatelj je usvojio prijedlog Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu da se reguliraju uvjeti rada prodajnih objekata u kojima se prodaju proizvodi namijenjeni promidžbi i zabavi za vrijeme održavanja događanja u koncertnim dvoranama i kinima, kongresnim dvoranama, sportskim objektima i igralištima. kina i prodavaonica koji su smješteni unutar velikih trgovačkih centara. Predmetna pravna praznina upotpunjena je i regulirana u članku 60. stavku 4. točki 2. Konačnog prijedloga Zakona o trgovini.

Obzirom na nove načine prodaje izvan prodavaonica, a koji se obavljaju unutar trgovačkih centara i ustanova na klupama i štandovima, Predlagatelj je upotpunio predmetnu pravnu prazninu na način da je u članku 10. stavku 1. dodao novu točku 3. , a kojom je normirana i takva vrsta trgovine.

Predlagatelj je usvojio prijedlog Ureda za zakonodavstvo kojim je ukazano na članak 5. stavak 1. točku 6., a odnosi se na udruge. Predmetna točka je brisana obzirom da je ista protivna cilju i svrsi radi koje se udruge osnivaju i djeluju. Isto tako je prihvaćen i prijedlog navedenog Ureda da se odredbe članka 78. stavaka 3. i 4. pozicioniraju unutar završnih odredbi i to tako da se prvo propisalo kada zakon stupa na snagu, a potom su se taksativno navele odredbe koje imaju ograničeno vrijeme važenja kao i trenutak do kojeg te odredbe važe.

Osim navedenog, u poglavlju III. Uvjeti za obavljanje trgovine, u članku 13. stavku 1. brisana je točka 1. koja je glasila: - da je trgovac registriran za obavljanje djelatnosti trgovine, odnosno za kupnju i prodaju robe i/ili obavljanje usluga u trgovini. Naime, intencija je Predlagatelja da rješenje o ispunjavanju minimalno tehničkih, opće sanitarnih i zdravstvenih uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine glasi na prostor, a ne na trgovca koji je u posjedu predmetnog prostora na što upućuje brisana točka.

Nastavno, Ministarstvo pravosuđa dalo je primjedbu na članak 63. stavak 1. i članak 64. stavak 1. točku 8. Predlagatelj je obje prihvatio na način da su u članku 63. stavku 1. brisane riječi „trgovački običaji i praksa“ i dodane riječi „dobri trgovački običaji“, dok je točka 8. u članku 64. stavku 1. brisana obzirom da se isti objekti zaštite u odnosu na iste povrede štite višestruko različitim zakonima (kao i Pariškom konvencijom čija smo stranka).

Isto tako, Predlagatelj je ispravio grešku u članku 69. na način da je brisan stavak 3. istog članka. Naime, predmetnim stavkom bilo je propisano da je nadležna inspekcija dužna u roku od 15 dana od dana izricanja mjere privremene zabrane izvršenja posla, podnijeti prijavu Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori i Sudu časti pri Hrvatskoj obrtničkoj komori. Obzirom da navedeni Sudovi postupaju isključivo po prijavama samih oštećenika odnosno ne provode postupak ni ex offo ni temeljem ustupljene prijave nekog od tijela državne uprave, predmetni stavak je pravno neutemeljen i stoga je morao biti brisan.

Predlagatelj je prihvatio mišljenje Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva na način da su iz članka 14. stavka 2. brisane riječi „uz suglasnost“ obzirom da isto tijelo nema ovlasti davati suglasnosti na uredbu Vlade Republike Hrvatske.

U ovom tekstu učinjene su i određene promjene koje su pravne i nožotehničke naravi. Posebno se to odnosi na sljedeće odredbe: članak 13. stavak 7., članak 31. stavak 3., članak 35., članak 37. stavak 1., članak 49. stavak 2., članak 52. stavak 6. i članci 58., 59 i 60.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Članovi Odbora za europske integracije i Odbora za turizam predlažu definiranje turističke sezone od 1. travnja do 1. studenog odnosno cijele godine.

Predlagatelj je stajališta da se razdoblje turističke sezone mora vremenski determinirati kako bi se predmetna problematika regulirala jedinstveno na razini cijele Republike Hrvatske, a u svrhu otklanjanja mnogih nedoumica i različitih rješenja u praksi što je jedan od bitnih uvjeta za aktivno uključivanje hrvatskog gospodarstva u tijekom međunarodne trgovine i suzbijanje nelojalne tržišne utakmice. Obzirom da je u razdoblju od 1. lipnja do 1. listopada povećana potreba za potrošnjom, Predlagatelj smatra da naprijed naveden period nije potrebno produljiti, odnosno, da Konačni prijedlog Zakona u tom dijelu nije potrebno mijenjati.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je mišljenja da se Uredba o posebnim uvjetima za obavljanje trgovine na malo u određenim vrstama prodavaonica („Narodne novine“ broj 105/01) stavi izvan snage.

Navedeno mišljenje Predlagatelj nije prihvatio jer bi u protivnom nastala pravna praznina.